

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH KAZENSKEGA ZAKONIKA

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika, ki je začel veljati v decembru 2021 (v nadaljevanju: KZ-1I)¹, so bile v Kazenskem zakoniku² (v nadaljevanju: KZ-1) poleg nekaterih predlogov iz prakse organov s pristojnostmi v predkazenskem in kazenskem postopku upoštevane tudi določbe naslednjih konvencij Sveta Evrope in Združenih narodov ter dokumentov pravnega reda Evropske unije:

- Direktiva 2014/57/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. 4. 2014 o kazenskih sankcijah za zlorabo trga³,
- Mednarodna konvencija o zatiranju financiranja terorizma⁴,
- Dodatni protokol h Konvenciji Sveta Evrope o preprečevanju terorizma⁵,
- Konvencija Sveta Evrope proti trgovini s človeškimi organi⁶,
- Konvencija Sveta Evrope o ponarejanju medicinskih izdelkov in podobnih kaznivih dejanj, ki ogrožajo javno zdravje⁷,
- Mednarodna konvencija proti uporabi nedovoljenih snovi v športu⁸,
- Konvencija Sveta Evrope o prirejanju rezultatov športnih tekmovanj⁹,
- Konvencija Sveta Evrope o kaznivih dejanjih v zvezi s kulturnimi dobrinami¹⁰,
- Direktiva 2013/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. 8. 2013 o napadih na informacijske sisteme in nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2005/222/PNZ¹¹,
- Direktiva 2017/1371/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. 7. 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava¹²,

¹ Uradni list RS, št. 186/21.

² Uradni list RS, št. 50/12 – UPB2, 54/15, 6/16 – UPB2p, 38/16, 27/17, 23/20, 91/20, 95/21, 186/21 in 105/22 – ZZNŠPP.

³ UL L 173, z dne 12. 6. 2014.

⁴ Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 21/04.

⁵ Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 13/19.

⁶ Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 5/22.

⁷ Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 5/22.

⁸ Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 15/07.

⁹ CETS 215; dostopna na povezavi: <https://rm.coe.int/16801cdd7e>; slovenski tekst: <https://rm.coe.int/1680475ce3>.

¹⁰ CETS No. 221; dostopna na spletni povezavi: <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=0900001680710435>.

¹¹ UL L 218/8 z dne 14. 8. 2013.

¹² UL L 198/29 z dne 28. 7. 2017.

- Direktiva 2014/62/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. 5. 2014 o kazenskopравни zaščiti evra in drugih valut pred ponarejanjem ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2000/383/PNZ¹³,
- Direktiva 2019/713/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o boju proti goljufijam in ponarejanju v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi ter o nadomestitvi okvirnega sklepa sveta 2001/413/PNZ¹⁴,
- Mednarodna konvencija o zaščiti vseh oseb pred prisilnim izginotjem¹⁵.

Evropska komisija kontinuirano izvaja preglede implementacije dokumentov pravnega reda Evropske unije. Kot bo razvidno iz nadaljevanja, je pri dveh od zgoraj navedenih direktiv ter pri dveh, ki sta bili preneseni že s prejšnjimi novelami KZ-1, ugotovila manjše pomanjkljivosti prenosa v slovensko materialno kazensko zakonodajo.

Namen predloženega Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (v nadaljevanju: Predlog zakona) je torej predvsem dokončna uskladitev z v nadaljevanju opredeljenimi direktivami ter z zadnjim priporočilom, ki se nanaša na KZ-1, iz petega kroga ocenjevanja Republike Slovenije s strani Odbora strokovnjakov Sveta Evrope za ocenjevanje ukrepov proti pranju denarja in financiranju terorizma (MONEYVAL).

1. 1. Direktiva 2011/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. 4. 2011 o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev in o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/629/PNZ¹⁶ (v nadaljevanju: Direktiva 2011/36/EU):

Marca 2022 je Republika Slovenija prejela preliminarno oceno prenosa Direktive 2011/36/EU v notranjo zakonodajo, ki jo je pripravila pisarna Koordinatorice Evropske unije za boj proti trgovini z ljudmi. Glede prenosa določb v materialno kazensko zakonodajo so v preliminarni oceni izpostavili tri pomanjkljivosti.

V skladu s tretjim odstavkom 2. člena Direktive 2011/36/EU mora izkoriščanje v zvezi s trgovino z ljudmi vključevati vsaj zlorabo oziroma izkoriščanje prostitucije ali drugih oblik spolnih zlorab, prisilno delo ali storitve, vključno z izkoriščanjem beračenja, suženjstvom ali podobnimi praksami, služabništvo, izkoriščanje za kriminalne dejavnosti in odstranitev organov. Kaznivo dejanje trgovine z ljudmi po prvem odstavku 113. člena KZ-1 ne vključuje izkoriščanja beračenja, zato je potrebna dopolnitev opisa kaznivega dejanja.

Hkrati predlagatelj na podlagi strokovnega usklajevanja Predloga zakona ugotavlja, da so iz inkriminacije izpadle tudi »suženjstvu podobne prakse«, ki glede na spremljevalne dokumente Direktive 2011/36/EU vključujejo tudi prisilne poroke in tako imenovana dolžniška suženjstva. Dikcijo »suženjstvu podobno razmerje« KZ-1 že uporablja v 112. členu. Iz Velikega znanstvenega komentarja Posebnega dela Kazenskega zakonika¹⁷ (v nadaljevanju Veliki znanstveni komentar) izhaja, da taka opredelitev med drugim vsebuje dolžniško suženjstvo, tlačanstvo, prodajo ženske za poroko, izročitev ženske drugi osebi za določeno protivrednost, situacijo, ko ženska po smrti moža pripada drugi osebi ter predajo otroka drugi osebi zardi izkoriščanja otroka ali njegovega dela, kar ustreza tudi opredelitvi po Direktivi 2011/36/EU.

Preliminarna ocena prenosa izpostavlja tudi drugi odstavek 2. člena Direktive 2011/36/EU, ki kot ranljivost opredeljuje položaj, v katerem oseba nima druge resnične ali sprejemljive možnosti, kot da pristane na zlorabo. V tem delu ocenjujemo, da dopolnitev 113. člena KZ-1 ni potrebna, saj v

¹³ UL L 151/1 z dne 21. 5. 2014.

¹⁴ UL L 123/18, z dne 10. 5. 2019.

¹⁵ Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 14/21.

¹⁶ UL L 101/1 z dne 15. 4. 2011.

¹⁷ Veliki znanstveni komentar Posebnega dela Kazenskega zakonika, 1. knjiga; Uredniki: dr. Damjan Korošec, dr. Katja Filipič, Stojan Zdolšek; Uradni list RS in Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani, Ljubljana 2019.

drugem odstavku različne oblike ranljivosti opredeljuje kot kvalificirano obliko kaznivega dejanja trgovine z ljudmi.

V tretjem odstavku 4. člena Direktiva 2011/36/EU določa obveznost držav članic, da zagotovijo, da se dejstvo, da je kaznivo dejanje trgovine z ljudmi storil javni uslužbenec pri opravljanju svojih dolžnosti, šteje za obteževalno okoliščino oziroma razlog za strožje kaznovanje. KZ-1 sicer obteževalne in olajševalne okoliščine na splošnem nivoju opisno določa v 49. členu KZ-1, med drugim primeroma našteva »okoliščine, v katerih je bilo dejanje storjeno«, »osebne razmere storilca« in tudi »druge okoliščine, ki se nanašajo na storilčevo osebnost«, vendar v dosedanjih razčiščevanjih z Evropsko komisijo tak način implementacije ni bil sprejet kot ustrezen. Glede na to, da KZ-1 v številnih kaznivih dejanjih predvideva kvalificirane oblike ali strožje kaznovanje za primere, ko kaznivo dejanje stori uradna oseba ali javni uslužbenec, tudi v zvezi s kaznivim dejanjem trgovine z ljudmi predlagatelj ocenjuje, da je v tem delu ustrezno dopolniti 113. člen KZ-1.

Glede na drugi odstavek 9. člena Direktive 2011/36/EU morajo države članice zagotoviti, da se storilec kaznivega dejanja trgovine z ljudmi lahko preganja še v ustreznem obdobju po tem, ko žrtev postane polnoletna. Smiselno enako določbo slovenski KZ-1 v zvezi z določenimi skupinami kaznivih dejanj, ki so storjena proti mladoletnim osebam, že vsebuje v 90. členu, kjer določa roke za zastaranje pregona. V skladu s tretjim odstavkom 90. člena KZ-1 pri kaznivih dejanjih zoper spolno nedotakljivost in kaznivih dejanjih zoper zakonsko zvezo, družino in mladino, storjenih proti mladoletni osebi, začne rok za zastaranje kazenskega pregona teči od polnoletnosti oškodovanca (in ne od storitve kaznivega dejanja). Glede na to, da kaznivo dejanje spravljanja v suženjsko razmerje, ki je lahko povezano s trgovino z ljudmi, in kaznivo dejanje trgovine z ljudmi ne sodita v navedeni poglavji kaznivih dejanj, je treba v tretji odstavek 90. člena KZ-1 dodati še kaznivi dejanji po 112. in 113. členu KZ-1.

1. 2. Direktiva 2017/1371/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. 7. 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava (v nadaljevanju: Direktiva 2017/1371/EU):

Kaznivo dejanje goljufije na škodo Evropske unije določa 229. člen KZ-1. V osnovnem KZ-1 iz leta 2008 je bilo opredeljeno ob upoštevanju Konvencije, pripravljene na podlagi člena K.3 Pogodbe o Evropski uniji, o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti in dveh protokolov¹⁸. Kasneje je bila sprejeta Direktiva 2017/1371/EU, ki je v 3. členu do določene mere natančneje opredeljuje dejanja, ki pomenijo kaznivo dejanje goljufije, ki škodi finančnim interesom Evropske unije. Po proučitvi besedila Direktive 2017/1371/EU in veljavnih določb 229. člena KZ-1 je bilo ob pripravi KZ-11 ugotovljeno, da njegova prvi in drugi odstavek prepletata različna dejanja, ki jih kot kazniva opredeljuje Direktiva 2017/1371/EU, zato so bile decembra 2021 uveljavljene spremembe 229. člena KZ-1, ki pa niso pomenile spremembe obsega inkriminacije, ampak je šlo le za ustrežnejšo razmejitev različnih oblik dejanj po direktivi.

Evropska komisija je 9. 2. 2022 začela postopek z opominom zaradi neizpolnjevanja obveznosti iz Direktive 2017/1371/EU.

Prvi očitek se nanaša na opredelitev »uradnika Evropske unije« kot uradne osebe v 7. točki prvega odstavka 99. člena KZ-1. Ta določa, da je uradna oseba po KZ-1 lahko (tudi) oseba, ki ji mednarodna javna organizacija daje položaj uradne osebe in po vsebini izpolnjuje pogoje iz 1., 2. ali 3. točke prvega odstavka 99. člena KZ-1 (1., 2. in 3. točka za potrebe KZ-1 določajo uradne osebe v slovenskem sistemu). Glede na to, da točka a) (i) četrtega odstavka 4. člena Direktive 2017/1371/EU opredeljuje uradnika Evropske unije le v smislu Kadrovskih predpisov za uradnike

¹⁸ Uradni list RS, št. 19/07.

in Pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev Evropske unije, določenih v Uredbi Sveta (EGS, Euratom, ESPJ) št. 259/68¹⁹ – torej brez dodatne navezave na notranje sisteme držav članic – Evropska komisija ocenjuje, da določba slovenskega KZ-1 omejuje področje uporabe Direktive 2017/1371/EU.

V odgovoru na začetek postopka z opominom (predsodni postopek) je Republika Slovenija napovedala, da bo v noveli KZ-1, predvideni za letošnje leto, določbo 7. točke prvega odstavka 99. člena KZ-1 spremenila tako, da bodo kot uradne osebe mednarodne organizacije opredeljene vse tiste, ki jim mednarodna organizacija daje status uradne osebe, brez kumulativnega pogoja, da morajo po vsebini izpolnjevati tudi pogoje iz opredelitve uradne osebe v Republiki Sloveniji.

Drugi očitke se nanaša na Zakon o odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja²⁰ (v nadaljevanju: ZOPOKD), ki naj bi po mnenju Evropske komisije preveč omejujoče določal temelje odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja. V odgovoru na začetek postopka z opominom (predsodni postopek) je Republika Slovenija pojasnila, zakaj meni, da 4. člen ZOPOKD temelje odgovornosti pravnih oseb določa ustrezno.

Tretji očitke se nanaša na 3. točko drugega odstavka in tretji odstavek 14. člena KZ-1, ki določa posebne pogoje za pregon tako, da pregon tujca, ki je v tujini storil kaznivo dejanje, v Republiki Sloveniji ni mogoč, če se v tuji državi konkretno dejanje preganja na zahtevo oškodovanca, pa ta ni bila vložena, ali če po zakonu države, kjer je bilo dejanje storjeno, le-to ni kaznivo dejanje. Navedena ureditev naj ne bi bila skladna s četrtem odstavkom 11. člena Direktive 2017/1371/EU. Republika Slovenija je v odgovoru na začetek postopka z opominom (predsodni postopek) izpostavila, da se kazniva dejanja, ki jih opredeljuje Direktiva 2017/1371/EU, v večini držav preganjajo po uradni dolžnosti, zato očitke v zvezi s pogojem zahteve oškodovanca ni relevanten, za zahtevo po opuščanju pogoja dvojne kaznivosti pa v besedilu Direktive 2017/1371/EU ni podlage. Glede na navedeno v tem delu sprememb KZ-1 ne predlagamo.

1. 3. Direktiva (EU) 2017/541 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2017 o boju proti terorizmu in nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/475/PNZ ter o spremembi Sklepa Sveta 2005/671/PNZ²¹ (v nadaljevanju: Direktiva (EU) 2017/541):

Evropska komisija je 12. 11. 2021 začela postopek z opominom (predsodni postopek) zaradi neustreznega prenosa Direktive (EU) 2017/541 v slovenski pravni red. Na KZ-1 se nanaša očitke v zvezi z inkriminacijo potovanja v tujino z namenom terorizma po 108.a členu.

Direktiva (EU) 2017/541 v prvem odstavku in v (a) točki drugega odstavka 9. člena določa obveznost držav članic, da kot kazniva dejanja opredelijo potovanja v državo (v drugo državo ali v Republiko Slovenijo) z namenom terorizma. Evropska komisija zato ocenjuje, da je opredelitev »odpotovanja iz države svojega državljanstva ali dejanskega prebivališča« z namenom storitve terorističnih kaznivih dejanj iz prvega in drugega odstavka 108.a člena KZ-1 preveč omejujoča, saj ne pokrije dejanj, ko bi storilec z namenom storitve terorističnih kaznivih dejanj odpotoval iz države, ki ni država njegovega državljanstva ali dejanskega prebivališča.

V odgovoru na začetek postopka z opominom (predsodni postopek) je Republika Slovenija predstavila razloge za tako ureditev. 108.a člen je bil v KZ-1 namreč dodan z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika iz leta 2017 (v nadaljevanju: KZ-1E)²². Torej je priprava in usklajevanje takratnega Predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah

¹⁹ UL L 56 z dne 4. 3. 1968.

²⁰ Uradni list RS, št. 98/04 – UPB1, 65/08 in 57/12.

²¹ UL L 88/6 z dne 31. 3. 2017.

²² Uradni list RS, št. 27/17.

Kazenskega zakonika (v nadaljevanju: Predlog KZ-1E), ki se je začela v letu 2016, potekala hkrati s pripravo in sprejemanjem obravnavane Direktive (EU) 2017/541. Pred tem je Svet Evrope v letu 2015 kot prva mednarodna organizacija oblikoval novo mednarodno pogodbo z obravnavanega področja – Dodatni protokol h Konvenciji Sveta Evrope o preprečevanju terorizma²³ (v nadaljevanju: Dodatni protokol), ki je ob upoštevanju jamstev materialnega kazenskega prava (predvsem načelo zakonitosti v kazenskem pravu), človekovih pravic in temeljnih svoboščin, vladavine prava ter načela sorazmernosti glede poseganja v človekove pravice in temeljne svoboščine kot kaznivo opredelil tudi dejanje potovanja v tujino z namenom terorizma, ki zajema tako namen storitve ali udeležbe pri storitvi terorističnih kaznivih dejanj kot tudi namen nudenja ali sprejemanja usposabljanja za terorizem, ter financiranje potovanja v tujino z namenom terorizma.

Glede na navedeno je oblikovanje predloga novega 108.a člena KZ-1, ki določa kaznivo dejanje potovanja v tujino z namenom terorizma, v letu 2016 upoštevalo predvsem določbe Dodatnega protokola, ki v zvezi s potovanjem v tujino z namenom terorizma navaja »potovanja v državo, ki ni država državljanstva« in v »državo, ki ni država prebivališča potnika« (Direktiva (EU) 2017/541 pa »potovanja v državo, ki ni navedena država članica«).

Če bi kaznivo dejanje po 108.a členu KZ-1 opredelili kot »potovanje v državo, ki ni država državljanstva ali prebivališča potnika« (v skladu z Dodatnim protokolom), ali kot »potovanja v drugo državo« (v skladu z Direktivo (EU) 2017/541), bi po oceni predlagatelja iz inkriminacije izpadla potovanja na teritorije oziroma ozemlja in druge entitete, ki nimajo statusa držav, z namenom terorizma, kar pa ni namen obravnavane direktive.

Ob tem je pomembno tudi, da je namen inkriminacije potovanja v tujino z namenom terorizma z opisom pokriti že samo od-potovanje s kaznivim terorističnim namenom, brez dodatnega znaka »do-potovanja« v ciljno državo oziroma na teritorij ali entiteto, ki nima statusa države, oziroma dejanske izvršitve terorističnih kaznivih dejanj.

Glede na opredeljeni izredno ozek pas neskladnosti prenosa v zvezi z možnimi konkretnimi primeri in glede na dejstvo, da je bil KZ-1 zadnjič obširno spremenjen decembra 2021, je Republika Slovenija v odgovoru Evropski komisiji napovedala, da bodo možnosti za boljše ubeseditev proučene ob prvih naslednjih spremembah in dopolnitvah KZ-1. Zato je v Predlogu zakona predvidena sprememba prvega in drugega odstavka 108.a člena KZ-1 tako, da bo zadoščeno tako zahtevam ratificiranega Dodatnega protokola kot tudi Direktive (EU) 2017/541, hkrati pa je tudi pri opredelitvi lokacije odpotovanja odpravljena omejitev na odpotovanja iz držav tako, da so zajeta tudi odpotovanja iz teritorijev oziroma entitet, ki nimajo statusa države, česar sicer Evropska komisija ni izrecno oporekala.

1. 4. Direktiva 2014/57/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. 4. 2014 o kazenskih sankcijah za zlorabo trga (v nadaljevanju: Direktiva 2014/57/EU):

V letu 2014 je bila sprejeta Direktiva 2014/57/EU, ki vzpostavlja minimalna pravila za opredelitev kaznivih dejanj s področja zlorabe trga – gre za hude primere trgovanja z notranjimi informacijami, tržnih manipulacij in protipravnega razkrivanja notranjih informacij, na primer v primerih, ko pomembno vplivajo na celovitost trga, dejanski ali možni pridobljeni dobiček ali preprečeno izgubo, raven škode ali splošno vrednost finančnih instrumentov, s katerimi se trguje.

V KZ-1 sta bili že pred uveljavitvijo Direktive 2014/57/EU oblikovani kaznivi dejanji zlorabe notranje informacije (238. člen KZ-1) in zlorabe trga finančnih instrumentov (239. člen KZ-1), ki večinoma ustrezata njenim zahtevam. To je v letu 2019 ugotovila tudi Evropska komisija ob opravi

²³ Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 13/19.

pregleda usklajenosti slovenske zakonodaje z Direktivo 2014/57/EU. Po izmenjavi pojasnil je Evropska komisija vztrajala pri oceni o nepopolni implementaciji nekaterih delov direktive, kar je bilo s spremembami in dopolnitvami 238. in 239. člena KZ-1 upoštevano z konec lanskega leta uveljavljeno novelo KZ-11.

Ena od takrat izpostavljenih pomanjkljivosti se je nanašala na četrti odstavek 1. člena Direktive 2014/57/EU, ki določa, da se 5. člen direktive uporablja tudi za blagovne promptne pogodbe²⁴, ki niso energetske proizvodi na debelo, kadar posel, naročilo ali ravnanje vpliva na ceno ali vrednost finančnega instrumenta. V 5. členu direktive je določeno kaznivo dejanje tržne manipulacije.

V KZ-1 je temu ustrezno kaznivo dejanje zlorabe trga finančnih instrumentov iz 239. člena, ki se je pred novelo KZ-11 nanašalo le na finančne instrumente. Finančne instrumente določa Zakon o trgu finančnih instrumentov²⁵ (v nadaljevanj ZTFI-1) v 7. členu, ki blagovnih promptnih pogodb ne vključuje. Zato je bil s KZ-11 dopolnjen 99. člen KZ-1 z ustrezno opredelitvijo blagovne promptne pogodbe, 239. člen KZ-1 pa tako, da v 1. točki prvega odstavka poleg finančnih instrumentov vključuje tudi blagovne promptne pogodbe.

Pri ponovnem pregledu implementacije je Evropska komisija izpostavila, da bi blagovne promptne pogodbe morale biti vključene tudi v 3. točko prvega odstavka 239. člena KZ-1, ki inkriminira razširjanje napačnih ali zavajajočih informacij o finančnih instrumentih. Dopolnitev 239. člena KZ-1 na podlagi tega očitka je predlagana s tem Predlogom zakona.

Evropska komisija je opozorila tudi, da je glede na 5. člen Direktive 2014/57/EU celotno kaznivo dejanje po 239. členu KZ-1 preveč omejeno zato, ker določa namen storilca (»da bi sebi ali komu drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist«) v zvezi z zlorabo trga, česar v pregledu iz leta 2019, ki je bil podlaga za KZ-11, ni izpostavljala. Predlagatelj ocenjuje, da spremembe KZ-1 zaradi navedenega očitka niso potrebne, saj Zakon o trgu finančnih instrumentov²⁶ (v nadaljevanj ZTFI-1) – predvsem v 526. členu in deloma tudi nadaljnjih – vsebuje primerljive prekrške in je prav izpostavljeni zakonski znak kaznivega dejanja po 239. členu KZ-1 razmejitvev od prekrškov. Tudi tako je zadoščeno zahtevam Direktive 2014/57/EU, saj ta v prvem odstavku 5. člena v zvezi z obveznostjo držav, da tržno manipulacijo določijo kot kaznivo dejanje, določa, da morajo države članice sprejeti potrebne ukrepe, s katerimi zagotovijo, da se tržna manipulacija šteje za kaznivo dejanje vsaj v hudih primerih in kadar je storjena naklepno, torej je v ostalih primerih lahko opredeljena kot prekršek.

1. 5. Odbor strokovnjakov Sveta Evrope za ocenjevanje ukrepov proti pranju denarja in financiranju terorizma (MONEYVAL):

V letih 2016 (obisk ocenjevalne misije) in 2017 (sprejem poročila na zasedanju odbora) je potekal peti krog ocenjevanja Republike Slovenije s strani Odbora strokovnjakov Sveta Evrope za ocenjevanje ukrepov proti pranju denarja in financiranju terorizma (v nadaljevanju: MONEYVAL). Ocenjevanje v okviru odbora MONEYVAL poteka na podlagi Priporočil FATF iz leta 2012²⁷ s kasnejšimi dopolnitvami (»*FATF Recommendations*«). FATF (»*Financial Action Task Force*«) je medvladno telo, ki so ga ustanovili ministri držav članic leta 1989. Republika Slovenija ni članica

²⁴ Uredba (EU) št. 596/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o zlorabi trga (uredba o zlorabi trga) ter razveljavitvi Direktive 2003/6/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter direktiv Komisije 2003/124/ES, 2003/125/ES in 2004/72/ES v 15. točki prvega odstavka 3. člena določa, da »**blagovna promptna pogodba**« pomeni pogodbo za dobavo blaga, s katerim se trguje na promptnem trgu in ki se dostavi takoj ob poravnavi posla, in pogodbo za dobavo blaga, ki ni finančni instrument, vključno s fizično poravnano terminsko pogodbo.

²⁵ Uradni list RS, št. 77/18, 17/19 – popravek in 66/19.

²⁶ Uradni list RS, št. 77/18, 17/19 – popravek, 66/19 in 123/21.

²⁷ Priporočila FATF 2012, dopolnjena oktobra 2020:

<https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/FATF%20Recommendations%202012.pdf>.

FATF, je pa njegov pridružen član odbor MONEYVAL, katerega članica je tudi Republika Slovenija.

V Poročilu o Republiki Sloveniji v petem krogu ocenjevanja MONEYVAL²⁸ so se ugotovljene pomanjkljivosti v zvezi s KZ-1 nanašale na kazniva dejanja potovanja v tujino z namenom terorizma po 108.a členu KZ-1 in financiranja terorizma po 109. členu KZ-1 (FATF priporočilo 5).

Prvi očitke se je nanašal na dejstvo, da v času ocenjevanja kaznivo dejanje financiranja terorizma ni pokrivalo tudi financiranja potovanj z namenom terorizma. Navedena pomanjkljivost je bila odpravljena z novelo KZ-1E²⁹, ko je bil KZ-1 dopolnjen z novim 108.a členom – kaznivo dejanje potovanja v tujino z namenom terorizma, v prvem odstavku 109. člena pa je bilo dodano sklicevanje tudi na novi 108.a člen KZ-1 – tako, da kaznivo dejanje financiranja terorizma pomeni tudi financiranje potovanja v tujino z namenom terorizma.

Drugi očitke se je nanašal na umanjkanje sklicevanja opisa kaznivega dejanja financiranja terorizma tudi na člene KZ-1, ki določajo kazniva dejanja iz nekaterih konvencij iz aneksa k Mednarodni konvenciji o zatiranju financiranja terorizma³⁰. Prvi odstavek 109. člena KZ-1 je bilo treba glede sklicevanja na druga kazniva dejanja dopolniti, kar je bilo upoštevano v noveli KZ-11.

Priporočilo 5, ki se nanaša na inkriminacijo financiranja terorizma, po dopolnitvah FATF priporočil že v samem tekstu priporočila zahteva inkriminacijo financiranja terorista in teroristične organizacije brez terorističnega namena.³¹ Iz obrazložitve priporočila jasno izhaja, da mora kaznivo dejanje financiranja terorizma zajeti vsakogar, ki zagotovi ali zbere denar ali drugo premoženje z namenom ali z vedenjem, da bo to delno ali v celoti porabljeno: a) za izvedbo terorističnega dejanja, b) s strani teroristične organizacije ali c) s strani individualnega terorista.

Navedeno pomeni tudi očitke odbora MONEYVAL v petem krogu ocenjevanja, ki ga Republika Slovenija še ni odpravila. Iz strokovnih ocen je namreč izhajalo, da že samo kaznivo dejanje financiranja terorizma, kot je določeno v veljavnem 109. členu KZ-1, pomeni inkriminacijo pripravljalnih dejanj, ki skladno s kazenskopravno teorijo niso kazniva sama po sebi oziroma se obravnavajo v okviru institutov Splošnega dela KZ-1 (poskus kaznivega dejanja, udeležba pri kaznivem dejanju). Hkrati je kot kaznivo dejanje financiranja terorizma določeno tudi dejanje zbiranja premoženja z namenom, da bo porabljeno za teroristično dejanje, pa to dejanje potem sploh ni storjeno (drugi odstavek 109. člena KZ-1). V skladu s prvim odstavkom 109. člena v zvezi s sedmim in osmim odstavkom 108. člena KZ-1 je kot kaznivo dejanje določeno tudi financiranje člana, ustanovitelja in vodje teroristične hudodelske združbe ali skupine, ki ima namen storiti teroristično kaznivo dejanje. Dodatno je v 374.a členu KZ-1 določeno tudi kaznivo dejanje kršitve

²⁸ Celotno poročilo je dostopno na spletni povezavi: <https://rm.coe.int/slovenia-5th-round-mer/168094b6be>

²⁹ Uradni list RS, št.27/17.

³⁰ 1. Konvencija o zatiranju nezakonite ugrabitve zrakoplovov, sestavljena v Haagu 16. decembra 1970.

2. Konvencija o zatiranju nezakonitih dejanj zoper varnost civilnega zrakoplovstva, sestavljena v Montrealu 23. septembra 1971.

3. Konvencija o preprečevanju in kaznovanju kaznivih dejanj zoper mednarodno zaščitene osebe, vključno z diplomatskim osebjem, ki jo je 14. decembra 1973 sprejela Generalna skupščina ZN.

4. Mednarodna konvencija o preprečevanju jemanja talcev, ki jo je 17. decembra 1979 sprejela Generalna skupščina ZN.

5. Konvencija o fizični zaščiti jedrskih materialov, sprejeta na Dunaju 3. marca 1980.

6. Protokol o zatiranju nezakonitih nasilnih dejanj na letališčih za mednarodni civilni zračni promet kot dopolnilo Konvencije o zatiranju nezakonitih dejanj zoper varnost civilnega zrakoplovstva, sestavljen v Montrealu 24. februarja 1988.

7. Konvencija o zatiranju nezakonitih dejanj zoper varnost v pomorskem prometu, sestavljena v Rimu 10. marca 1988.

8. Protokol o zatiranju nezakonitih dejanj zoper varnost na pritrjenih ploščadih na epikontinentalnem pasu, sestavljen v Rimu 10. marca 1988.

9. Mednarodna konvencija o zatiranju terorističnih bombnih napadov, ki jo je 15. decembra 1997 sprejela Generalna skupščina ZN.

³¹ Terrorist financing offence: Countries should criminalise terrorist financing on the basis of the Terrorist Financing Convention and should criminalise not only the financing of terrorist acts but also the financing of terrorist organisations and individual terrorists even in the absence of a link to a specific terrorist act or acts. Countries should ensure that such offences are designated as money laundering predicate offences.«.

omejevalnih ukrepov, ki v eni od oblik lahko pomeni tudi omogočanje dostopa do premoženja komurkoli – torej tudi teroristu ali teroristični organizaciji.

Zato je bilo po prej navedenih dopolnitvah v novelah KZ-1E in KZ-1I pričakovati, da bo MONEYVAL opisane uskladitve sprejel kot zadostne za dvig cene v zvezi z inkriminacijo financiranja terorizma iz delno skladno (»PC« – »Partially Compliant«) na v veliki meri skladno (»LC« – »Largely Compliant«). V skladu s pravili petega kroga ocenjevanja MONEYVAL je FATF priporočilo 5 namreč uvrščeno med ključna priporočila (»Core Recommendations«), ki morajo biti ocenjena z »LC«. Če državi v določenem času po ocenjevanju ne uspe zvišati ocen za taka priporočila iz »PC« na »LC«, preide v poseben, strožji postopek, ki ima lahko več faz, ki si sledijo glede na vztrajanje države pri neizpolnitvi oziroma nesposobnost države za izpolnitev:

- država prejme poziv generalnega sekretarja Sveta Evrope,
- obisk MONEYVAL »misije na visoki ravni« (»High Level Mission«),
- javna objava MONEYVAL-a, naj ostale članice odbora smatrajo državo kot bolj tvegano z vidika pranja denarja in financiranja terorizma (neke vrste »črna lista«),
- država preide pod nadzor ICRG (»International Cooperation Review Group«) v okviru FATF, kar lahko pomeni poročanje o poteku postopkov za izpolnitev priporočil oziroma zagovarjanje na zasedanjih FATF v Parizu štiri do petkrat letno.

Glede na to, da je MONEYVAL na zasedanju, ki je potekalo maja 2022, ocenil, da opisane dosedanje spremembe KZ-1 in dodatna pojasnila ne zadoščajo za dvig ocene pri FATF priporočilu 5, sta minister za finance in ministrica za pravosodje konec julija 2022 prejela pismo generalne sekretarke Sveta Evrope, v katerem je opozorila na pomen dokončne uskladitve kaznivega dejanja financiranja terorizma s priporočili MONEYVAL v petem krogu ocenjevanja. Navedeno pomeni prvo fazo strožjega postopka spremljanja. Ob nadaljnjem vztrajanju je proti Republiki Sloveniji lahko uvedena ena ali več naslednjih faz strožjega postopka, čemur se je treba izogniti, zato je v Predlogu zakona predlagana tudi dopolnitev 109. člena KZ-1 za popolno uskladitev s FATF priporočili.

Do 21. 11. 2022 mora Republika Slovenija MONEYVAL-u posredovati novo poročilo o izpolnjevanju priporočil iz petega kroga ocenjevanja, ki bo obravnavano na zasedanju odbora MONEYVAL maja 2023. Po pravilih petega kroga ocenjevanja bi sicer za dvig ocene moral zakon, ki implementira priporočilo, veljati že v času poročanja, torej konec novembra 2022. Glede na opisani ozek del neskladnosti kaznivega dejanja financiranja terorizma in glede na to, da je Predlog zakona že v postopku za obravnavo na seji Vlade Republike Slovenije in bo predvidoma uveljavljen pred zasedanjem odbora MONEYVAL maja 2023, v skladu s prakso MONEYVAL ne pričakujemo zaostrovanja ukrepov v poostrenem nadzoru, če bo ta Predlog zakona sprejet pravočasno.

1. 6. Kazniva dejanja, storjena iz sovraštva:

Konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin³² (v nadaljevanju: EKČP) v 14. členu določa, da je uživanje pravic in svoboščin, določenih s to Konvencijo, zagotovljeno vsem ljudem brez razlikovanja glede na spol, raso, barvo kože, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, narodnostni ali socialni izvor, pripadnost narodni manjšini, lastnino, rojstvo ali kakšne druge okoliščine.

Prav tako tudi Ustava Republike Slovenije³³ (v nadaljevanju: Ustava) v 14. členu določa, da so v Sloveniji vsakomur zagotovljene enake človekove pravice in temeljne svoboščine, ne glede na

³² Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 7/94.

³³ Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13, 75/16 in 92/21.

narodnost, raso, spol, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, gmotno stanje, rojstvo, izobrazbo, družbeni položaj, invalidnost ali katerokoli drugo osebno okoliščino.

Konvencija Sveta Evrope o preprečevanju in boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini³⁴ države pogodbenice zavezuje, da sprejmejo potrebne zakonodajne in druge ukrepe za spodbujanje in varovanje pravice vsakogar, posebej žensk, do življenja brez nasilja, tako v javnem kot zasebnem življenju. Izvajanje določb te konvencije s strani pogodbenic, posebej ukrepov za varstvo pravic žrtev, je zagotovljeno brez diskriminacije zaradi spola, rase, barve, jezika, vere, političnega ali drugega prepričanja, narodnega ali socialnega porekla, pripadnosti narodni manjšini, lastnine, rojstva, spolne usmerjenosti, spolne identitete, starosti, zdravstvenega stanja, invalidnosti, zakonskega stanu, statusa migranta ali begunca, ali kakršnekoli druge okoliščine.

Zagovornik načela enakosti in nevladne organizacije so že ob pripravi prejšnjih novel KZ-1 predlagali novo ureditev v Splošnem delu KZ-1, ki bo pomenila zaščito (v smislu generalne in specialne prevencije) za vse najranjlivejše skupine žrtev v zvezi s kakršnimkoli kaznivimi dejanji, ki so storjena iz sovraštva (na primer zaradi narodnosti, rase, barve, veroizpovedi, etnične pripadnosti in podobnih okoliščin iz 131. in 297. člena KZ-1).

Prav tako je tudi Evropska komisija proti rasizmu in nestrpnosti – ECRI, pri Svetu Evrope, že opozorila na nezadostno ureditev diskriminatornega nagiba v slovenski kazensko-pravni zakonodaji.³⁵

V veljavnem KZ-1 je namreč obravnavano področje rešeno na drugačen način – tako, da so določena specifična kazniva dejanja s tega področja. Gre za, na primer:

- 131. člen KZ-1, ki določa kaznivo dejanje kršitve enakopravnosti;
- 135.a člen KZ-1, ki določa kaznivo dejanje mučenja;
- 197. člen KZ-1, ki določa kaznivo dejanje šikaniranja na delovnem mestu;
- 297. člen KZ-1, ki določa kaznivo dejanje javnega spodbujanja sovraštva, nasilja ali nestrpnosti;
- pa tudi kaznivo dejanje umora po tretji ali četrti točki 116. člena (zaradi kršitve enakopravnosti, iz brezobzirnega maščevanja ali kakšnih drugih nizkotnih nagibov) in
- genocid po 100. členu ter hudodelstva zoper človečnost po 101. členu KZ-1.

Dodatno je pomembno, da mora v zvezi z vsemi kaznivimi dejanji sodišče pri odmeri kazni v skladu z drugim odstavkom 49. člena KZ-1 med drugim upoštevati »nagibe, iz katerih je (storilec) dejanje storil« in »okoliščine, v katerih je bilo dejanje storjeno«, kamor sodijo tudi elementi sovraštva, rasni in podobni motivi. Veljavni 49. člen KZ-1 torej sodišču predpisuje, da odmeri kazen v predpisanih mejah ob upoštevanju teže storjenega dejanja in storilčeve krivde, ter še posebej našteva primeroma tudi obteževalne in olajševalne okoliščine, kamor sodijo med drugim tudi »nagibi, iz katerih je storilec dejanje storil«. Določba drugega odstavka 49. člena KZ-1 je odprta tudi za »vse druge okoliščine, ki se nanašajo na osebnost storilca ter pričakovani učinek kazni na prihodnje življenje storilca«, kar sodišču omogoča ustrezno individualizacijo kazni glede na okoliščine konkretnega primera, torej tudi glede na diskriminatorne nagibe, zaradi katerih je storilec storil kaznivo dejanje. Vendar pa je navedeno popolnoma prepuščeno diskreciji državnih tožilcev in sodnikov oziroma njihovi percepciji in občutljivost za obravnavane pojave diskriminacije.

V skladu s konceptom »zločinov iz sovraštva« oziroma kaznivih dejanj, storjenih iz sovraštva

³⁴ Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 1/15.

³⁵ Na primer Peto poročilo ECRI o Sloveniji, sprejeto 3. 4. 2019 in objavljeno 5. 6. 2019.

(tako imenovani »Hate Crime«), ki se uveljavlja v vse več primerjalno-pravnih ureditvah, gre torej lahko za katerokoli kaznivo dejanje, storjeno zaradi osebnih okoliščin žrtve, kar je tudi razlog za strožje kaznovanje storilca. Posledice takih kaznivih dejanj sežejo širše, kot »samo« na konkretno žrtev, saj storitev kaznivega dejanja s takim motivom lahko povzroči občutek ogroženosti in napetosti v celotni skupnosti.

Glede na navedeno predlagatelj ocenjuje, da je ustrezno ohraniti zgoraj navedene oblike kaznivih dejanj kot tipičnih kaznivih dejanj s širšega področja diskriminacije, v zvezi z ostalimi pa v 49. členu KZ-1 izrecno predpisati obteževalno okoliščino, kadar je kaznivo dejanje storjeno iz nagiba, ki temelji na osebnih okoliščinah žrtve, ki jih določa že 14. člen Ustave.

1. 7. Redakcijski popravki:

a) Zaradi uskladitve s takrat podpisano Konvencijo Sveta Evrope proti trgovini s človeškimi organi je bil z novelo KZ-1I med drugim spremenjen 181. člen KZ-1, ki določa kaznivo dejanje nedovoljene presaditve delov človeškega telesa in spremembe človeškega genoma. Zaradi spremenjene in dopolnjene vsebine kaznivega dejanja ter njegove strukture je v petem odstavku 181. člena KZ-1, ki določa strožjo kazen za primer, če ima dejanje za posledico smrt ene ali več oseb, pomotoma določeno sklicevanje tudi na četrti odstavek navedenega člena. Četrti odstavek 181. člena KZ-1 namreč prav tako določa strožjo kazen, vendar med drugim za primer, če ima dejanje za posledico posebno hudo telesno poškodbo ali temu ustrezno okvaro zdravja. Glede na navedeno je treba v petem odstavku črtati sklicevanje na četrti odstavek.

b) Z novelo KZ-1I sta bila z Direktivo 2019/713/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o boju proti goljufijam in ponarejanju v zvezi z negotovinskimi plačilnimi sredstvi ter o nadomestitvi okvirnega sklepa sveta 2001/413/PNZ usklajena 246. in 247. člen KZ-1, ki določata kaznivi dejanji zlorabe negotovinskega plačilnega sredstva ter uporabe ponarejenega negotovinskega plačilnega sredstva. Ob dopolnjevanju opisa kaznivega dejanja po 247. členu KZ-1 je pomotoma prišlo do podvajanja dela besedila prvega in tretjega odstavka. En od znakov kaznivega dejanja po prvem odstavku je namreč tudi »pridobitev podatkov o negotovinskem plačilnem sredstvu na celotnem medmrežju«, medtem ko tretji odstavek med drugim inkriminira tudi tistega, ki »drugače pridobi ponarejeno negotovinsko plačilno sredstvo zase ali za drugega«. Glede na to, da izpostavljeni besedili kot kaznivo določata smiselno enako delovanje, ob tem pa določata precej različni kazni zapora, je treba besedili obeh odstavkov ustrezno uskladiti.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj Predloga zakona je uskladitev KZ-1 z v prejšnji točki navedenimi dokumenti pravnega reda Evropske unije, upoštevanje še zadnjega priporočila odbora MONEYVAL ter redakcijske izboljšave določenih besedil členov.

2.2 Načela

S predlaganimi spremembami in dopolnitvami KZ-1, ki v pretežni meri pomenijo implementacijo določb direktiv Evropske unije, se v skladu z načelom »*lex certa*« oziroma načelom zakonitosti v kazenskem pravu iz 28. člena Ustave uresničuje tretji odstavek 3.a člena Ustave. Neposredna uporaba direktiv v delu, kjer določajo obveznost držav, da določena ravnanja določijo kot kazniva dejanja, namreč ni mogoča, ker opredeljujejo le splošen opis dejanja brez določene sankcije.

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev

- konkreten opis predlaganih rešitev:

2. 3. 1. Direktiva 2011/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. 4. 2011 o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev in o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/629/PNZ (v nadaljevanju: Direktiva 2011/36/EU):

Glede na ugotovitve preliminarne ocene prenosa Direktive 2011/36/EU v slovenski pravni red je predlagana dopolnitev prvega odstavka 113. člena KZ-1 tako, da določa tudi izkoriščanje beračenja kot eno od oblik izkoriščanja v zvezi s trgovino z ljudmi.

Glede na ugotovitve predlagatelja pa so iz inkriminacije izpadle tudi »suženjstvu podobne prakse«, ki glede na spremljevalne dokumente Direktive 2011/36/EU vključujejo tudi prisilne poroke in tako imenovana dolžniška suženjstva. Zato je predlagana dopolnitev prvega odstavka 113. člena KZ-1 tudi s »suženjstvu podobnim razmerjem«, kar KZ-1 že uporablja v 112. členu. Iz Velikega znanstvenega komentarja Posebnega dela Kazenskega zakonika³⁶ (v nadaljevanju Veliki znanstveni komentar) izhaja, da taka opredelitev med drugim vsebuje dolžniško suženjstvo, tlačanstvo, prodajo ženske za poroko, izročitev ženske drugi osebi za določeno protivrednost, situacijo, ko ženska po smrti moža pripada drugi osebi ter predajo otroka drugi osebi zaradi izkoriščanja otroka ali njegovega dela, kar ustreza tudi opredelitvi po Direktivi 2011/36/EU.

Predlagan je tudi nov šesti odstavek 113. člena KZ-1, v katerem je določeno, da se s kaznijo iz veljavnega petega odstavka (zapor od treh do petnajstih let in denarna kazen) kaznuje uradna oseba ali javni uslužbenec, ki kaznivo dejanje trgovine z ljudmi stori pri opravljanju svojih dolžnosti.

V skladu z določbo Direktive 2011/36/EU, po kateri morajo države članice zagotoviti, da se storilec kaznivega dejanja trgovine z ljudmi in s tem povezanih dejanj lahko preganja še v ustreznem obdobju po tem, ko žrtev postane polnoletna, je predlagana dopolnitev tretjega odstavka 90. člena KZ-1 še z navedbo kaznivega dejanja spravljanja v suženjsko razmerje iz 112. člena KZ-1 in kaznivega dejanja trgovine z ljudmi iz 113. člena KZ-1.

2. 3. 2. Direktiva 2017/1371/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. 7. 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava (v nadaljevanju: Direktiva 2017/1371/EU):

Glede na to, da točka a) (i) četrtega odstavka 4. člena Direktive 2017/1371/EU opredeljuje uradnika Evropske unije le v smislu Kadrovske predpisa za uradnike in Pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev Evropske unije, določenih v Uredbi Sveta (EGS, Euratom, ESPJ) št. 259/68 in brez dodatne navezave na notranje sisteme držav članic, je predlagana sprememba 7. točke prvega odstavka 99. člena KZ-1 tako, da bodo kot uradne osebe mednarodne organizacije opredeljene vse tiste, ki jim mednarodna organizacija daje status uradne osebe, brez kumulativnega pogoja, da morajo po vsebini izpolnjevati tudi pogoje iz opredelitve uradne osebe v Republiki Sloveniji.

³⁶ Veliki znanstveni komentar Posebnega dela Kazenskega zakonika, 1. knjiga; Uredniki: dr. Damjan Korošec, dr. Katja Filipičič, Stojan Zdolšek; Uradni list RS in Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani, Ljubljana 2019.

2. 3. 3. Direktiva (EU) 2017/541 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2017 o boju proti terorizmu in nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/475/PNZ ter o spremembi Sklepa Sveta 2005/671/PNZ (v nadaljevanju: Direktiva (EU) 2017/541):

Glede na določbe Direktive (EU) 2017/541 (9. člen) je opis kaznivega dejanja potovanja v tujino z namenom terorizma po 108.a členu KZ-1 v delu, kjer opredeljuje »odpotovanje iz države državljanstva ali dejanskega prebivališča«, preveč omejujoč, saj direktiva predvideva kaznivost potovanja v tujino z namenom terorizma ne glede na to, v kateri državi storilec potovanje začne.

Zato je predlagano črtanje izpostavljenih navedb v prvem in drugem odstavku 108.a člena KZ-1.

Dodatno je tudi pri opredelitvi lokacije odpotovanja (»iz države«) predlagana sprememba v odpotovanje »v tujino«, tako da so tudi na tej strani pokrita odpotovanja iz teritorijev ali entitet, ki nimajo statusa države, z namenom terorizma.

2. 3. 4. Direktiva 2014/57/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. 4. 2014 o kazenskih sankcijah za zlorabo trga (v nadaljevanju: Direktiva 2014/57/EU):

Glede na ugotovitve Evropske komisije pri pregledu implementacije Direktive 2014/57/EU je predlagana dopolnitev 239. člena KZ-1, ki določa kaznivo dejanje zlorabe trga finančnih instrumentov.

Natančneje gre za 3. točko prvega odstavka, ki se dopolni še z blagovnimi promptnimi pogodbami, kot je bilo to že z novelo KZ-1I storjeno v 1. točki prvega odstavka 239. člena KZ-1, ko je dopolnitev 3. točke pomotoma izpadla.

2. 3. 5. Odbor strokovnjakov Sveta Evrope za ocenjevanje ukrepov proti pranju denarja in financiranju terorizma (MONEYVAL):

Predlagana je dopolnitev 109. člena KZ-1, ki določa kaznivo dejanje financiranja terorizma, z novim tretjim odstavkom.

Glede na predlagani novi odstavek bo v skladu s Priporočili FATF, na podlagi katerih poteka ocenjevanje držav v odboru MONEYVAL, kaznivo tudi dejanje tistega, ki zagotovi ali zbere denar ali premoženje z namenom ali za katerega ve, da bo deloma ali v celoti uporabljeno s strani terorista, teroristične hudodelske združbe ali skupine za izvrševanje terorističnih kaznivih dejanj.

2. 3. 6. Kazniva dejanja, storjena iz sovraštva:

V skladu s konceptom »zločinov iz sovraštva« oziroma kaznivih dejanj, storjenih iz sovraštva (tako imenovani »*Hate Crime*«), je v 49. členu KZ-1, ki določa splošna pravila za odmero kazni, predlagan nov tretji odstavek.

Glede na obravnavani koncept gre pri kaznivih dejanjih, ki so storjena iz sovraštva, lahko za katerokoli kaznivo dejanje, storjeno zaradi sovraštva ali predsodkov na podlagi osebnih okoliščin žrtve, kar mora biti razlog za strožje kaznovanje storilca. Posledice takih kaznivih dejanj namreč sežejo širše, kot »samo« na konkretno žrtev določenega takega kaznivega dejanja, saj storitev kaznivega dejanja s takim motivom lahko povzroči občutek ogroženosti in napetosti v celotni skupnosti.

KZ-1 v veljavnem besedilu določa splošna pravila za odmero kazni. Ob tem primeroma navaja tudi določene okoliščine, ki vplivajo na to, ali naj bo kazen manjša ali večja v okviru specialnega minimuma in maksimuma, določenega za konkretno kaznivo dejanje. Vsaka od primeroma navedenih okoliščin je lahko glede na okoliščine posameznega primera olajševalna ali obteževalna, ena od njih pa so tudi nagibi, iz katerih je storilec dejanje storil.

S predlaganim novim tretjim odstavkom 49. člena KZ-1 pa je predvidena okoliščina storitve kaznivega dejanja, kadar je bil nagib za storitev katerakoli osebna okoliščina oškodovanca oziroma žrtve, ki naj se v okviru kaznovanja vedno šteje za obteževalno. Izjema so le tista kazniva dejanja, pri katerih je taka okoliščina znak kaznivega dejanja ali je zaradi nje predpisano strožje kaznovanje po tem zakoniku (na primer: 116., 131. in 297. člen KZ-1), česar pa ni potrebno določati, saj iz teorije in sodne prakse jasno izhaja, da znak kaznivega dejanja ne more biti hkrati tudi obteževalna okoliščina.

Okoliščine (kaznivo dejanje storjeno zaradi narodnostne, rasne, verske ali etnične pripadnosti oškodovanca, njegovega spola, barve kože, porekla, premoženjskega stanja, izobrazbe, družbenega položaja, političnega ali drugega prepričanja, invalidnosti, spolne usmerjenosti ali katerikoli druge osebne okoliščine) so navedene primeroma, povzete pa so po 297. členu KZ-1, ki povzema 14. člen EKČP ter 14. in 63. člen Ustave.

2. 3. 7. Redakcijski popravki:

a) Zaradi z novelo KZ-1I spremenjene in dopolnjene vsebine kaznivega dejanja nedovoljene presaditve delov človeškega telesa in spremembe človeškega genoma ter njegove strukture je v petem odstavku 181. člena KZ-1, ki določa strožjo kazen za primer, če ima dejanje za posledico smrt ene ali več oseb, pomotoma določeno sklicevanje tudi na četrti odstavek navedenega člena. Četrti odstavek 181. člena KZ-1 namreč prav tako določa strožjo kazen, vendar med drugim za primer, če ima dejanje za posledico posebno hudo telesno poškodbo ali temu ustrezno okvaro zdravja. Glede na navedeno je v petem odstavku 181. člena KZ-1 predlagano črtanje sklicevanja na četrti odstavek istega člena.

b) Ob dopolnjevanju opisa kaznivega dejanja uporabe ponarejenega negotovinskega plačilnega sredstva z novelo KZ-1I je pomotoma prišlo do podvajanja dela besedila prvega in tretjega odstavka 247. člena KZ-1. En od znakov kaznivega dejanja po prvem odstavku je namreč tudi »pridobitev podatkov o negotovinskem plačilnem sredstvu na celotnem medmrežju«, medtem ko tretji odstavek med drugim inkriminira tudi tistega, ki »drugače pridobi ponarejeno negotovinsko plačilno sredstvo zase ali za drugega«. Glede na to, da izpostavljeni besedili kot kaznivo določata smiselno enako delovanje, ob tem pa določata precej različni kazni zapora, je predlagano črtanje »drugačne pridobitve zase ali za drugega« iz tretjega odstavka, »pridobitev podatkov na celotnem medmrežju« v prvem odstavku 247. člena KZ-1 pa je zaradi jasnosti dopolnjena še z navedbo »zase ali za drugega«.

Po prvem odstavku 247. člena KZ-1 gre za nameščanje naprave za preslikavo podatkov negotovinskih plačilnih sredstev, aktivno pridobivanje njihovih podatkov na spletu ter druge oblike njihovega ponarejanja. Predpisana je kazen zapora do petih let. Enaka kazen je predpisana za dejanje po drugem odstavku, kjer gre za uporabo ponarejenega negotovinskega plačilnega sredstva. Za kaznivo dejanje po tretjem odstavku je predpisana kazen do enega leta zapora. Po uveljavitvi predlagane spremembe bo šlo za samo posedovanje, nakup, prenos, uvoz ali izvoz, prodajo ali drugačno razširjanje ponarejenega negotovinskega plačilnega sredstva, sicer z namenom nezakonite uporabe, vendar za izpolnitev znakov tega kaznivega dejanja ni potrebno, da je plačilno sredstvo tudi uporabljeno. Tudi v tem primeru bi se uporaba kaznovala po drugem odstavku 247. člena KZ-1 – torej z zaporem do petih let.

- variantne rešitve, ki so bile proučevane, in utemeljitev predlagane rešitve: /

b) Način reševanja:

- vprašanja, ki se bodo urejala s predlaganim zakonom:

Kot je navedeno v prejšnjih točkah uvodne obrazložitve, gre pretežno za dopolnitve implementacije dokumentov pravnega reda Evropske unije, ki urejajo različna področja, v KZ-1.

- vprašanja, ki se bodo urejala z izvršilnimi predpisi, in seznam izvršilnih predpisov, ki bodo prenehali veljati: /

- vprašanja, ki se bodo urejala drugače, navedite kako (npr. s kolektivnimi pogodbami): /

- vprašanja, v katera ni mogoče poseči s predpisi: /

- vprašanja, ki jih ni treba več urejati s predpisi: /

- vprašanja, ki se bodo urejala s predpisi ter v zvezi s katerimi so bili predhodno opravljeni poskusi in testi, da se ugotovi, ali je ukrepanje primerno: /

c) Normativna usklajenost predloga zakona:

- z veljavnim pravnim redom:

Predlog zakona je skladen z določbami Ustave s področja mednarodnega in kazenskega prava, s področno zakonodajo in navedenimi direktivami.

- s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo:

Predlog zakona pomeni predvsem dodatno uskladitev KZ-1 z navedenimi direktivami Evropske unije.

- s predpisi, ki jih je tudi treba sprejeti oziroma spremeniti in »paketno« obravnavati: /

č) Usklajenost predloga zakona:

- s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi:

Uskladitev ni predvidena.

- s civilno družbo oziroma ciljnimi skupinami, na katere se predlog zakona nanaša (navedba neusklajenih vprašanj):

- s subjekti, ki so na poziv predlagatelja neposredno sodelovali pri pripravi predloga zakona oziroma so dali mnenje (znanstvene in strokovne institucije, nevladne organizacije in posamezni strokovnjaki ter predstavniki zainteresirane javnosti):

Usklajenost Predloga zakona izhaja iz 7. točke te uvodne obrazložitve, kjer je predstavljeno strokovno usklajevanje.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

- ***ocena finančnih sredstev za državni proračun:***

Predlog zakona ne bo imel posledic za državni proračun.

- ***ocena drugih javnih finančnih sredstev:***

Predlog zakona ne bo imel posledic za druga javna finančna sredstva.

- ***predvideno povečanje ali zmanjšanje prihodkov državnega proračuna:***

Zaradi Predloga zakona ni predvideno povečanje ali zmanjšanje prihodkov državnega proračuna.

- ***predvideno povečanje ali zmanjšanje obveznosti za druga javna finančna sredstva:***

Zaradi Predloga zakona ni predvideno povečanje ali zmanjšanje obveznosti za druga javna finančna sredstva.

- ***predvideni prihranki za državni proračun in druga javna finančna sredstva:***

Prihranki za državni proračun in druga javna finančna sredstva niso predvideni.

- ***sredstva bodo zagotovljena z zadolževanjem (poroštva):***

Zaradi predloga zakona ni potrebno zadolževanje.

- ***v naslednjem proračunskem obdobju bodo sredstva zagotovljena:***

V naslednjem proračunskem obdobju dodatnih sredstev zaradi predloga zakona ni treba zagotavljati.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona ne predvideva porabe proračunskih sredstev v obdobju, za katero je bil proračun že sprejet.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

- ***prikaz ureditve v pravnem redu EU:***

Predlog zakona je prilagojen pravnemu redu Evropske Unije, saj v naš pravni red dopolnilno prenaša naslednje direktive:

- Direktiva 2011/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. 4. 2011 o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev in o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/629/PNZ;
- Direktiva 2017/1371/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. 7. 2017 o boju proti goljufijam, ki škodijo finančnim interesom Unije, z uporabo kazenskega prava;
- Direktiva (EU) 2017/541 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2017 o boju proti terorizmu in nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2002/475/PNZ ter o spremembi Sklepa Sveta 2005/671/PNZ;
- Direktiva 2014/57/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. 4. 2014 o kazenskih sankcijah za zlorabo trga.

Prilagojenost pravnemu redu Evropske unije izhaja iz 1. točke te uvodne obrazložitve in tam predstavljenih direktiv.

– **prikaz ureditve v najmanj treh pravnih sistemih držav članic EU:**

KAZNIVA DEJANJA, STORJENA IZ SOVRAŠTVA

KRALJEVINA ŠVEDSKA:

Kazenski zakon Kraljevine Švedske pravila za odmero kazni določa v 29. poglavju.

Temeljno pravilo, ki upošteva interes enotne uporabe zakona, predpisuje, da se kazni določajo v okviru veljavne lestvice kazni glede na zagroženo višino za določeno kaznivo dejanje. Pri odmeri višine kazni se upošteva škoda, kršitev ali nevarnost dejanja, kaj so obdolženci vedeli ali bi morali vedeti v zvezi s tem ter njihovi nameni oziroma motivi. Posebej se upošteva, ali je dejanje vključevalo resen napad na življenje ali zdravje ali osebno varnost.

Nato švedski Kazenski zakon opredeli tudi oteževalne okoliščine, ki se morajo upoštevati pri odmeri višine kazni poleg tega, kar velja za posamezno kaznivo dejanje. Ena od izrecno določenih obteževalnih okoliščin je, ali je bil motiv za kaznivo dejanje žalitev osebe ali skupine prebivalstva na podlagi rase, barve kože, nacionalnega ali etničnega porekla, verskega prepričanja, spolne usmerjenosti ali transspolne identitete ali izražanja ali druge podobne okoliščine.

REPUBLIKA HRVAŠKA:

Hrvaški Kazenski zakon kazniva dejanja, storjena iz sovraštva, opredeljuje v 87. členu, ki določa pomen izrazov.

V skladu z določbo, je zločin iz sovraštva kaznivo dejanje, storjeno zaradi rasne pripadnosti, barve kože, vere, nacionalnega ali etničnega porekla, jezika, invalidnosti, spola, spolne usmerjenosti ali spolne identitete druge osebe. Takšno ravnanje se šteje kot obteževalna okoliščina, če zakon ne predpisuje izrecno strožje kazni.

KRALJEVINA DANSKA:

Danski Kazenski zakon je bil v letošnjem letu spremenjen tako, da so kot obteževalni dejavniki za pregon kaznivih dejanj iz sovraštva dodatno tudi spolna identiteta, izražena spolna identiteta in spolne značilnosti. Spremembe so začele veljati 1. 1. 2022.

LATVIJA:

Julija 2021 so bile sprejete dopolnitve latvijskega Kazenskega zakona, ki določa, da so zločini iz sovraštva tudi tisti, ki so storjeni na podlagi »družbenega sovraštva«, torej take okoliščine prav tako predstavljajo obteževalne okoliščine pri odmeri kazni v konkretnem primeru.

Prej so bili izrecno omenjeni samo spol, starost in invalidnost.

ZDRUŽENO KRALJESTVO VELIKE BRITANIJE IN SEVERNE IRSKE:

V zakonodaji Velike Britanije tako imenovani zločin iz sovraštva ni opredeljen. Policija in državno tožilstvo sta se dogovorila o naslednji definiciji za prepoznavanje in označevanje zločinov iz sovraštva:

»Vsako kaznivo dejanje, za katerega žrtev ali katera koli druga oseba meni, da je motivirano s sovražnostjo ali predsodki, ki temeljijo na invalidnosti osebe ali domnevni invalidnosti; rasi ali domnevni rasi; ali veri ali domnevni veri; ali spolni usmerjenosti ali domnevni spolni usmerjenosti, ali transspolni identiteta ali zaznani transspolni identiteti.«.

POTOVANJE Z NAMENOM TERORIZMA

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA:

Kazenski zakonik Zvezne republike Nemčije v 89.a členu določa kaznivo dejanje pripravljanja resnih nasilnih dejanj, ki ogrožajo državo, za katero je predpisana kazen od šestih mesecev do desetih let zapora. Navedeno kaznivo dejanje v skladu s prvim odstavkom stori tisti, ki pripravlja nekatera kazniva dejanja proti življenju ali proti osebni svobodi z namenom ogrožitve obstoja ali varnosti države ali mednarodne organizacije, ali z namenom ukinitve ali spodkopavanja ustavnih načel Zvezne republike Nemčije. Navedeni prvi odstavek se v skladu z drugim odstavkom uporabi, če storilec enega od navedenih resnih nasilnih dejanj pripravlja s tem, da:

- nudi ali prejema usposabljanje za izdelavo ali uporabo razstreliva, strelnega ali drugega orožja, zažigalnih snovi, jedrskih ali drugih radioaktivnih materialov, snovi, ki vsebujejo ali lahko generirajo strup, drugih snovi, ki so škodljive zdravju ali za druge posebne metode ali tehnike za izvedbo ali sodelovanje pri izvedbi takih dejanj;
- proizvaja, pridobiva zase ali za druge, shranjuje ali drugim dobavlja orožje ali snovi iz prejšnje alineje;
- pridobiva ali shranjuje predmete ali snovi, ki so bistvene za izdelavo orožja ali snovi iz prve alineje ali
- zbira, sprejema ali zagotavlja premoženje za storitev dejanj.

Po sprejemu Dodatnega protokola v okviru Sveta Evrope je bil dodan drugi a) odstavek, ki določa, da se prvi odstavek uporabi tudi, če storilec resno nasilno kaznivo dejanje pripravlja tako, da zaradi storitve takega dejanja ali zaradi usposabljanja iz prve alineje drugega odstavka iz Zvezne republike Nemčije odpotuje v drugo državo.

PORTUGALSKA:

Zaradi implementacije Dodatnega protokola je bil z Zakonom št. 60/2015 z dne 24. 6. 2015 spremenjen Zakon št. 52/2003 z dne 22. 8. 2003 o boju proti terorizmu. Določeno je bilo kaznivo dejanje potovanja v tujino z namenom terorizma, ki ga stori tisti, ki na kakršenkoli način potuje ali poskusi potovati v državo, ki ni država njegovega prebivališča ali državljanstva, z namenom

nudenja ali sprejemanja usposabljanja za terorizem, logistične podpore ali storitve terorističnih kaznivih dejanj. Predpisana je kazen zapora do petih let.

HRVAŠKA:

Kazenski zakon Republike Hrvaške od leta 2018 dalje v 101.a členu določa kaznivo dejanje potovanja z namenom terorizma, v skladu s katerim se s kaznijo od enega do osmih let zapora kaznuje, kdor potuje z namenom izvršitve kaznivega dejanja terorizma, usposabljanja za terorizem ali terorističnega združevanja.

Kazenski zakon Republike Hrvaške v 103. členu določa tudi kaznivo dejanje pripravljanja kaznivih dejanj proti vrednotam, zaščitenim z mednarodnim pravom, za katero je predpisana kazen od šestih mesecev do petih let zapora.

Kaznivo dejanje stori tisti, ki pripravlja naslednja kazniva dejanja:

- genocid, agresija, hudodelstvo zoper človečnost, vojno hudodelstvo, terorizem, financiranje terorizma, javno spodbujanje terorizma, novačenje za terorizem, usposabljanje za terorizem in teroristično združevanje.

FINANCIRANJE TERORIZMA

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA:

Financiranje terorizma v Zvezni republiki Nemčiji določa 89c člen nemškega Kazenskega zakona, po katerem se kaznuje tisti, ki zbira, sprejema ali zagotavlja premoženje v vednosti ali z namenom, da ga bo druga oseba uporabila za namene storitve naslednjih kaznivih dejanj:

1. umora v posebnih oteževalnih okoliščinah, umora, genocida, zločina proti človečnosti, vojnega zločina, telesnih poškodb ali telesnih poškodb, ki povzročijo hude telesne ali čustvene travme drugi osebi,
2. ugrabitve zaradi izsiljevanja ali zajema talcev,
3. kaznivega dejanja računalniške sabotaže, kaznivega dejanja uničenja zgradb ali struktur in kaznivega dejanja uničenja pomembne delovne opreme ali huda kazniva dejanja, ki predstavljajo javno nevarnost – kaznivo dejanje požiga, kaznivo dejanje povzročitve jedrske eksplozije, kaznivo dejanje eksplozije, kaznivo dejanje zlorabe ionizirajočega sevanja, kaznivo dejanje povzročitve poplave, kaznivo dejanje povzročitve javne nevarnosti z zastrupitvijo, kaznivo dejanje nevarnega vmešavanja v železniški, ladijski ali zračni promet, kaznivo dejanje prekinitve javnih storitev, kaznivo dejanje, kaznivo dejanje napada na zračni ali ladijski promet, kaznivo dejanje motenja telekomunikacijskih sistemov,
4. kaznivega dejanja zoper okolje,
5. določena kazniva dejanja iz Zakona o nadzoru vojaškega orožja,
6. kaznivega dejanja po 51. členu Zakona o orožju,
7. določenih izvršitvenih oblik kaznivega dejanje nepooblaščenega ravnanja z radioaktivnimi snovmi in drugimi nevarnimi snovmi in blagom ali kaznivega dejanja priprave eksplozije ali radioaktivnega sevanja,
8. kaznivega dejanje iz drugega odstavka 89c člena nemškega Kazenskega zakona (kdor sprejema ali zagotavlja premoženje z namenom, da bi storil eno od kaznivih dejanj iz prvega odstavka).

Za navedeno kaznivo dejanje je predpisana zaporna kazen od šestih mesecev do 10 let. Navedena kazen velja samo za primere iz zgornjih 1. do 7. točke, če je podan namen s kaznivimi dejanji, določenimi v teh določbah, resno ustrahovati prebivalstvo, s silo ali grožnjo s silo

nezakonito prisiliti oblast ali mednarodno organizacijo, da nekaj stori ali ne stori, ali uničiti ali znatno oslabiti temeljne politične, ustavne, gospodarske ali družbene strukture države ali mednarodne organizacije, in ki glede na naravo ali posledice takih kaznivih dejanj lahko resno škodijo državi ali mednarodni organizaciji.

REPUBLIKA HRVAŠKA:

Kaznivo dejanje financiranja terorizma določa 98. člen hrvaškega Kazenskega zakona, v skladu s katerim se kaznuje tisti, ki neposredno ali posredno daje ali zbira sredstva z namenom, da bodo porabljena, ali z vedenjem, da bodo v celoti ali delno uporabljena za namene ali prispevanje k storitvi enega ali več naslednjih kaznivih dejanj: terorizem, javno spodbujanje terorizma, novačenje za terorizem, usposabljanje za terorizem, potovanje z namenom izvajanja terorizma, teroristično združevanje, priprava kaznivih dejanj zoper vrednote, ki jih ščiti mednarodno pravo, ugrabitev, uničenje ali poškodovanje javnih naprav, določene izvršitvene oblike kaznivega dejanja zlorabe radioaktivnih snovi, napad na letalo, ladjo ali stacionarno ploščad, ogrožanje prometa z nevarnim dejanjem ali sredstvi, umor osebe pod mednarodno zaščito, ugrabitev osebe pod mednarodno zaščito, napad na osebo pod mednarodno zaščito ali grožnja osebi pod mednarodno zaščito ali drugega kaznivega dejanja, katerega namen je povzročiti smrt ali hudo telesno poškodbo civilista ali druge osebe, ki ni aktivno vpletena v oboroženi spopad, če je namen dejanja ustrahovanje prebivalstva ali prisiljenje države ali mednarodne organizacije, da nekaj stori ali ne stori.

Predpisana je kazen zapora od enega do desetih let.

REPUBLIKA AVSTRIJA:

Kaznivo dejanje financiranja terorizma v Republiki Avstriji določa 278d člen Kazenskega zakona. Inkriminirana je zagotovitev ali zbiranje sredstev z namenom, da bodo uporabljena za izvršitev naslednjih kaznivih dejanj:

1. zračno piratstvo ali namerna grožnja varnosti letalstva,
2. izsiljevalna ugrabitev ali grožnja z ugrabitvijo,
3. napad na življenje, telo ali svobodo osebe, ki jo ščiti mednarodno pravo, nasilni napad na stanovanje, pisarno ali prevozno sredstvo ali grožnja z ogrožitvijo življenja, telesa ali svobode,
4. ogrožanje z jedrsko energijo ali ionizirajočim sevanjem, grožnja zaradi nedovoljene uporabe jedrskih snovi ali radioaktivnih snovi, ali drugo kaznivo dejanje pridobivanja jedrskega materiala ali radioaktivnih snovi ali grožnja zaradi kraje ali tatvine jedrskega materiala ali radioaktivnih snovi,
5. hud napad na življenje ali telo druge osebe na civilnem letališču, uničenje ali poškodovanje letališča ali zrakoplova, ki se nahaja na njem, ali prekinitve obratovanja letališča ali letališke službe, če je pri kaznivem dejanju uporabljeno orožje ali druga naprava s katero se ogrozi varnost letališča,
6. zračno piratstvo ali namerna grožnja letalski varnosti, če je objekt napada ladja ali fiksna ploščad ali oseba oziroma tovor, ki se nahaja na ladji ali fiksni ploščadi,
7. prevoz eksplozivne naprave ali druge smrtonosne naprave na javnem kraju, državni ali javni ustanovi, v prometnem sistemu ali oskrbovalnem objektu ali uporaba takih sredstev s prizadevanjem si za povzročitev smrti ali hude telesne poškodbe, če se povzroči uničenje lokacije, objekta ali sistema, ali, če je uničenje lahko povzroči znatno gospodarsko škodo,
8. kaznivega dejanja, ki vključuje povzročitev smrti ali hudih telesnih poškodb civilne osebe ali druge osebe, ki ni aktivno vključena v sovražnosti v oboroženem spopadu, če je namen dejanja zastraševanja skupine prebivalstva ali vlade, države ali mednarodne organizacije, da storijo ali se vzdržijo izvajanja svojih pristojnosti,

9. terorizem, usposabljanje za teroristične namene, dajanje navodil za izvršitev terorističnega dejanja, potovanje z namenom izvajanja terorizma.

Predpisana je kazen zapora od enega do desetih let.

TRGOVINA Z LJUDMI

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA:

Nemški Kazenski zakon določa kaznivo dejanje trgovine z ljudmi v 232. členu.

Kdor novači, prevaža, premešča ali sprejme drugo osebo tako, da izkoristi njeno osebno ali premoženjsko stisko ali nemoč zaradi bivanja v tuji državi ali je ta oseba mlajša od 21 let, se kaznuje z zaporno kaznijo od šestih mesecev do petih let, če bo ta oseba:

- izkoriščana za prostitucijo ali opravljanje spolnih dejanj s storilcem ali tretjo osebo, za zaposlitev, za beračenje ali za izvrševanje kaznivih dejanj,
- v suženjstvu, suženjskem delu, dolžniškem suženjstvu ali pod ustreznimi podobnimi pogoji,
- naj bi se tej osebi nezakonito odvzel organ.

Če gre pri navedenih dejanjih za uporabo sile, grožnje s hudo škodo ali prevare, ugrabitev ali pridobitev fizične oblasti nad osebo, se storilec kaznuje z zaporom od šestih mesecev do desetih let.

S kaznijo zapora od šestih mesecev do desetih let se storilec kaznuje tudi, če je žrtev v času storitve kaznivega dejanja mlajša od 18 let, če žrtev hudo trpinči ali jo s storitvijo kaznivega dejanja ali z dejanjem, storjenim med kaznivim dejanjem, vsaj malomarno spravi v smrtno nevarnost ali hudo okvaro zdravja, ali če storilec ravna komercialno ali kot član združbe, katere namen je nadaljevanje teh kaznivih dejanj.

REPUBLIKA HRVAŠKA:

Hrvaški Kazenski zakon določa kaznivo dejanje trgovine z ljudmi v 106. členu.

Kdor z uporabo sile ali grožnje, prevare, goljufije, ugrabitve, zlorabe oblasti ali težkega položaja ali razmerja odvisnosti, dajanjem ali prejemanjem denarnega nadomestila ali druge koristi, da bi pridobil privolitev osebe, ki ima nadzor nad drugim ali na kakršen koli drug način novači, prevaža, prenaša, skriva ali sprejema osebo ali izmenjuje ali prenaša nadzor nad osebo z namenom izkoriščanja njenega dela s prisilnim delom ali služenjem, z vzpostavitvijo suženjstva ali podobnega razmerja ali z namenom izkoriščanja za prostitucijo ali druge oblike spolnega izkoriščanja, vključno s pornografijo, ali za sklenitev nezakonite ali prisilne poroke ali za odvzem delov njenega telesa ali za njeno uporabo v oboroženih spopadih ali za storitev nezakonitega dejanja, se kaznuje z zaporom od enega do desetih let.

Če je dejanje storjeno proti otroku, ali če dejanje stori uradna oseba pri opravljanju svoje službe, ali če je dejanje storjeno proti več osebam, ali če je ogroženo življenje ene ali več oseb, se storilec kaznuje s kaznijo zapor od treh do petnajstih let.

Z zaporom od enega do desetih let se kaznuje tudi tisti, ki ve, da gre za žrtev trgovine z ljudmi, pa uporablja njene usluge, ki pomenijo izkoriščanje.

Kdor zato, da omogoči kaznivo dejanje trgovine z ljudmi, zadrži, vzame, skriva, poškoduje ali uniči potni list osebe ali drug dokument za dokazovanje identitete, se kaznuje z zapornom do treh let.

REPUBLIKA ČEŠKA:

Češki Kazenski zakon določa kaznivo dejanje trgovine z ljudmi v 168. členu.

Kdor otroka prisili, kupi, najame, napeljuje, zapeljuje, prevaža, prikriva, pridrži ali preda drugemu, da bi ga uporabil za spolno občevanje ali druge oblike spolne zlorabe ali nadlegovanja ali za proizvodnjo pornografskih del, za odvzem tkiva, celic ali organov iz njegovega telesa, za službovanje v oboroženih silah, za suženjstvo ali služabništvo ali prisilno delo ali druge oblike izkoriščanja, ali kdor se s takim ravnanjem okoristi, se kaznuje z zapornom od dveh do desetih let.

Enako se kaznuje, kdo navedena dejanja stori zoper polnoletno osebo, če je pri tem uporabljena sila ali grožnja s silo, ali če gre za zlorabo stiske, zasvojenosti ali drugih slabosti.

Kazen od petih do dvanajstih let zapora je predpisana, če je bilo dejanje storjeno v organizirani hudodelski združbi, če so bile osebe izpostavljene hudim telesnim poškodbam ali smrti, če je storilec želel sebi ali drugemu pridobiti veliko premoženjsko korist ali če je bila oseba izkoriščana za prostitucijo.

Če so bile povzročene hude telesne poškodbe, ali če je bilo dejanje storjeno v organizirani hudodelski združbi v več državah, se storilec kaznuje s kaznijo zapora od osmih do petnajstih let.

KAZNIVA DEJANJA NA ŠKODO PRORAČUNOV EVROPSKE UNIJE

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA:

Kazniva dejanja na škodo sredstev Evropske unije deloma določa kaznivo dejanje goljufije s subvencijami po 264. členu nemškega Kazenskega zakona, kjer je ena od temeljnih oblik izvršitve tudi »uporaba potrdila o upravičenosti do subvencije ali o dejstvih, pomembnih za subvencijo, pridobljeno z zagotavljanjem napačnih ali nepopolnih podatkov v postopku subvencioniranja«. Kazen za temeljno obliko kaznivega dejanja je kazen zapora do petih let ali denarna kazen.

Za kvalificirano obliko obravnavanega kaznivega dejanja je predpisana kazen zapora od šestih mesecev do desetih let. Poskus je kazniv. Če je kaznivo dejanje storjeno iz malomarnosti, je predpisana kazen do treh let zapora ali denarna kazen. Določene so tudi stranske kazni – na primer izguba javne funkcije.

Nemški Kazenski zakon v Splošnem delu najprej opredeljuje javnega uslužbenca po notranjem pravu, nato pa posebej javnega uslužbenca Evropske unije. To so člani Evropske komisije, Evropske centralne banke, Evropskega računskega sodišča ali katerega koli sodišča Evropske unije, uslužbenci in drugo osebje Evropske unije ali institucije, ki jo ustanovi Evropska unija, ter vsi drugi, ki izvajajo naloge Evropske unije ali institucije, ki jo je ustanovila Evropska unija.

REPUBLIKA HRVAŠKA:

Kazniva dejanja na škodo sredstev Evropske unije so opredeljena v dveh kaznivih dejanjih.

Najprej gre za kaznivo dejanje utaje davkov ali carine po 256. členu hrvaškega Kazenskega zakona, ki se skladno s četrtem odstavkom nanaša tudi ravnanja, s katerimi se zmanjšajo sredstva Evropske unije:

Kaznivo dejanje utaje davkov stori tisti, ki z namenom izogniti se plačilu davkov ali carin v celoti ali delno, navaja netočne ali nepopolne podatke o dohodku, predmetih ali drugih dejstvih, ki vplivajo na določitev zneska davka ali carinske obveznosti, ali ki ne poročajo o dohodku, predmetu ali drugih dejstvih, ki vplivajo na določitev davčne ali carinske obveznosti, in zaradi tega ravnanja pride do znižanja ali ne določitve davčne ali carinske obveznosti v višini nad dvajset tisoč kun. Predpisana je kazen zapora od šestih mesecev do petih let. Enako se kaznuje, kdor uporablja davčno olajšavo ali carinsko ugodnost v višini več kot dvajset tisoč kun v nasprotju s pogoji, pod katerimi jih je prejel.

Drugo je kaznivo dejanje goljufije s subvencijami, ki se skladno s petim odstavkom 258. člena hrvaškega Kazenskega zakona uporablja tudi za subvencije in pomoči, dane s strani Evropske unije.

Kaznivo dejanje subvencijske goljufije stori tisti, ki za pridobitev državne pomoči zase ali koga drugega, da dajalcu državne pomoči netočne ali nepopolne podatke o dejstvih, od katerih je odvisna odločitev o državni pomoči, ali ne obvesti izvajalca državnih pomoči o spremembah, pomembnih za odločitev o državni pomoči. Predpisana je kazen zapora od šest mesecev do petih let. Enako se kaznuje, kdor uporablja sredstva iz odobrene državne pomoči v nasprotju z njihovim namenom. Če je storilec ravnal z namenom pridobitve obsežne državne pomoči (nad 600.000 kun) ali v primeru iz drugega odstavka tega člena uporabil obsežno državno pomoč (nad 600.000 kun), je predpisana kazen zapora od enega leta do desetih let.

REPUBLIKA BOLGARIJA:

Kaznivo dejanje na škodo sredstev Evropske unije določa 248.a člen bolgarskega Kazenskega zakona. Kaznivo dejanje stori tisti, ki poda neresnične informacije ali kdor ne poda informacij, ki bi jih moral podati ali razkriti za to, da bi prejel denarna sredstva Evropske unije ali taka sredstva, ki jih državi zagotavlja Evropska unija. Predpisana je denarna in zaporna kazen do treh let. Če je kaznivo dejanje stori odgovorna oseba v pravni osebi, se kaznuje z denarno kaznijo in kaznijo zapora od enega leta do šestih let. Z enako kaznijo se kaznuje tudi uradna oseba, ki je dala dovoljenje za pridobitev denarnih sredstev ali je sprostila ta sredstva, če je vedela, da so bile informacije nepravne. Če je storilec za oškodovanje sredstev Evropske unije prejel denarno korist, se kaznuje s kaznijo zapora od dveh let do osmih let.

KAZNIVA DEJANJA V ZVEZI Z ZLORABO TRGA FINANČNIH INSTRUMENTOV

REPUBLIKA HRVAŠKA:

Hrvaški Kazenski zakon določa kaznivo dejanje zlorabe notranje informacije v 259. členu, ki ni mejen le na dejanja v zvezi s finančnimi instrumenti, uvrščenimi ali predlaganimi na organiziran trg, kot je tudi zahteva Direktive 2014/57/EU. V inkriminacijo je vključena tako pridobitev ali odsvojitvev finančnega instrumenta kot tudi odpoved ali sprememba naloga za trgovanje.

Hrvaški Kazenski zakona določa kaznivo dejanje zlorabe kapitalskega trga v 260. členu. Navedeno kaznivo dejanje stori tisti, ki v nasprotju s predpisi o kapitalskih trgih stori enega od naslednjih dejanj:

1. opravi transakcijo ali izvede trgovni nalog ali opravi kateri koli drug postopek, ki daje ali bi lahko dal napačne ali zavajajoče navedbe o ponudbi, povpraševanju ali ceni finančnih instrumentov ali s tem povezano promptno pogodbo za blago ali pa drži ceno enega ali več finančnih instrumentov ali s tem povezanih promptnih pogodb za blago na nenavadni ali umetni ravni,

2. uporablja fiktivne postopke ali druge oblike goljufije ali prevare pri sklepanju transakcij ali izdaji trgovalnega naloga ali pri kateri koli drugi dejavnosti ali postopku, ki vpliva na ceno enega ali več finančnih instrumentov ali s tem povezane promptne pogodbe za blago,
3. razširja informacije prek medijev, interneta ali drugih sredstev ali sredstev, s katerimi daje ali bi lahko dal napačne ali zavajajoče znake v zvezi z ponudbo, povpraševanjem ali ceno finančnih instrumentov ali s tem povezanimi promptnimi pogodbami za blago ali vzdržuje ceno enega ali več finančnih instrumentov ali z njim povezanih promptnih pogodb za blago na nenavadni ali umetni ravni, kadar osebe, ki so razširjale informacije, sebi ali drugi osebi pridobijo ugodnost ali korist od razširjanja zadevnih informacij ali finančnih instrumentov, vključno z razširjanjem govoric in neresničnih ali zavajajočih novic,
4. posreduje ali daje neresnične ali zavajajoče informacije ali osnovne podatke ali na kakršenkoli način manipulira z izračunom referenčnih vrednosti.

Predpisana je kazen zapora od šestih mesecev do petih let, če je bila pridobljena velika premoženjska korist ali povzročena velika premoženjska škoda, pa se storilec kaznuje s kaznijo zapora od enega leta do osmih let.

REPUBLIKA ESTONIJA:

Estonski Kazenski zakon glede zlorabe trga v sklopu kaznivega dejanja zlorabe notranjih informacij (398. člen) določa, da kaznivo dejanje stori tisti, ki nezakonito razkritje notranje informacije, trguje na podlagi notranjih informacij ali daje priporočila drugi osebi, ki trguje na podlagi notranjih informacij, in vpliva na druge osebe, da trgujejo na podlagi notranjih informacij. Predpisana je denarna kazen.

Če je kaznivo dejanje storjeno na način, da je bila povzročena znatna škoda ali znaten padec cen finančnih instrumentov, ali če je bilo kaznivo dejanje storjeno z izkoriščanjem uradnega položaja izdajatelja, poklicnega udeleženca na trgu vrednostnih papirjev ali njegove konsolidacijske skupine, ali kot proizvajalca ali distributerja naložbenih priporočil, ali, če je bilo kaznivo dejanje storjeno v skupini, če je bila zanesljivost trga vrednostnih papirjev znatno oškodovana, pa je predpisana denarna kazen ali zapor do štirih let.

REPUBLIKA FINSKA:

Kazniva dejanja zlorabe finančnih instrumentov so določena v 51. poglavju finskega Kazenskega zakona z naslovom »Kazniva dejanja v zvezi s vrednostnimi papirji«. Določena so naslednja kazniva dejanja: zloraba notranjih informacij (temeljna in kvalificirana oblika); izkrivljanje finančnih trgov (temeljna in kvalificirana oblika) in kaznivo dejanje kršitve dajanja informacij o vrednostnih papirjih.

Za kazniva dejanja iz poglavja »Kazniva dejanja v zvezi s vrednostnimi papirji« so posebej določeni pojmi, pri čemer se finski Kazenski zakon v tem delu povečini sklicuje na Zakon o trgu vrednostnih papirjev.

- **izjava o skladnosti predloga zakona s pravnimi akti EU in korelacijska tabela pri prenosu direktiv:**

Korelacijska tabela v zvezi z dopolnilno implementacijo za Direktivo 2011/36/EU, Direktivo 2017/1371/EU, Direktivo (EU) 2017/541 in Direktivo 2014/57/EU je priložena.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

- **razlogi za uvedbo novega postopka ali administrativnih bremen in javni interes, ki naj bi se s tem dosegel:**

Predlog zakona ne uvaja nobenih novih postopkov ali administrativnih bremen.

- **ukinitvev postopka ali odprava administrativnih bremen:**

Predlog zakona ne ukinja ali odpravlja administrativnih bremen.

- **spoštovanje načela »vse na enem mestu« ter organ in kraj opravljanja dejavnosti oziroma izpolnjevanja obveznosti:**

Vsebina, ki jo ureja KZ-1, ter razdelitev pristojnosti v kazenskem postopku ne omogočata spoštovanja načela »vse na enem mestu«.

- **podatki oziroma dokumenti, ki so potrebni za izvedbo postopka in jih bo organ pridobil po uradni dolžnosti, ter način njihovega pridobivanja:**

Glede na to, da Predlog zakona ne uvaja novih postopkov, tudi ne bodo potrebni dodatni podatki oziroma dokumenti.

- **ustanovitev novih organov, reorganizacija ali ukinitvev obstoječih organov:**

Predlog zakona ne predvideva ustanovitve novih organov, reorganizacije ali ukinitve obstoječih organov.

- **ali bodo zaradi izvajanja postopkov in dejavnosti potrebne nove zaposlitve, ali so izvajalci primerno usposobljeni, ali bodo potrebna dodatno usposabljanje ter finančna in materialna sredstva:**

Predlog zakona ne uvaja novih postopkov, torej tudi nove zaposlitve, usposabljanja (razen standardnih predstavitev novele KZ-1) ter finančna in materialna sredstva ne bodo potrebna.

- **ali se bodo zaradi ukinitve postopkov in dejavnosti zmanjšala število zaposlenih ter finančna in materialna sredstva:**

Predlog zakona ne ukinja nobenega postopka.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

- **dokumentacija, ki jo mora stranka predložiti, povečanje ali zmanjšanje obsega dokumentacije z navedbo razlogov:**

Zaradi določb Predloga zakona se ne bo povečal ali zmanjšal obseg dokumentacije, ki bi jo morala stranka predložiti.

- **stroški, ki jih bo imela stranka, ali razbremenitev stranke:**

Predlog zakona ne predvideva povečanja stroškov strank ali njihove razbremenitve.

- **čas, v katerem bo stranka lahko uredila zadevo:**

Predlog zakona ne vpliva na čas urejanja zadev strank.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Določbe Predloga zakona ne prinašajo posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Določbe Predloga zakona ne prinašajo posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

- **zaposlenost in trg dela:**

S Predlogom zakona ne bodo nastale neposredne posledice za zaposlenost in trg dela.

- **sodno varstvo in učinkovito sodno varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin:**

S predlaganimi spremembami bo zagotovljeno učinkovitejše sodno varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Določbe Predloga zakona ne prinašajo posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja:

Določbe Predloga zakona ne prinašajo neposrednih posledic za druga področja, razen kolikor gre z dopolnjevanjem inkriminacij in predlaganimi novimi kaznivimi dejanji za boljšo zaščito varovanih dobrin, opredeljenih v tem Predlogu zakona.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

- **ciljnim skupinam (seminarji, delavnice):**

Sprejeti zakon bo v skladu z ustaljeno prakso predstavljen državnim tožilcem in sodnikom na usposabljanjih, ki jih organizira Center za izobraževanje v pravosodju.

- **širši javnosti (mediji, javne predstavitve, spletne predstavitve):**

Predlog zakona je bil hkrati s strokovnim in medresorskim usklajevanjem objavljen na spletnem portalu »e-demokracija«. Drugačna predstavitev sprejetega zakona širši javnosti glede na vsebino ni potrebna.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

- **zagotovitev spremljanja izvajanja predpisa,**
- **organi, civilna družba,**
- **metode za spremljanje doseganja ciljev,**
- **merila za ugotavljanje doseganja ciljev:**

Ministrstvo za pravosodje bo v skladu s svojimi pristojnostmi spremljalo izvajanje predpisa na podlagi objavljene sodne prakse ter v sodelovanju s pristojnimi organi na podlagi njihovih ugotovitev pri izvajanju določb v praksi. Del sprememb kazenske materialne zakonodaje je namreč vedno povezan z ugotovitvami v praksi policije, državnega tožilstva in sodišča pri obravnavi konkretnih zadev. Prav tako je za področje kazenske materialne zakonodaje pomemben razvoj obravnavanega področja v mednarodnem pravnem redu in pravnem redu Evropske unije, saj mednarodni dokumenti in dokumenti Evropske unije zaradi načela zakonitosti v kazenskem pravu v notranjem pravnem redu ne morejo biti neposredno uporabljivi.

- **časovni okvir spremljanja za pripravo poročil:**

Glede na vsebino Predloga zakona ne bo potrebna priprava poročil. Če bodo v praksi ugotovljene pomanjkljivosti predlaganih določb, bo Ministrstvo za pravosodje to ugotovilo v sodelovanju s pristojnimi organi.

- **roki za pripravo poročil o izvajanju zakona, doseženih ciljih in nadaljnjih ukrepih:**

Glede na vsebino predloga poročila o izvajanju zakona in doseženih ciljih niso potrebna.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Zunanji strokovnjaki oziroma predstavniki pristojnih organov so sodelovali v strokovnem usklajevanju Predloga zakona, za kar niso prejeli plačila. Pravne osebe kot take niso sodelovale pri pripravi Predloga zakona.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Datum pošiljanja v strokovno usklajevanje: 27. 10. 2022

V razpravo so bili vključeni predstavniki naslednjih organov:

- Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani,
- Pravna fakulteta Univerze v Mariboru,
- Evropska pravna fakulteta,
- Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani,
- CNVOS – Krovna mreža slovenskih nevladnih organizacij,
- Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije,
- Vrhovno sodišče Republike Slovenije,
- Odvetniška zbornica Slovenije,
- Generalna policijska uprava
- Urad RS za preprečevanje pranja denarja.

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev:

Odvetniška zbornica Slovenije:

K 1. členu:

Odvetniška zbornica Slovenije nasprotuje dopolnitvi 49. člena KZ-1 z novim odstavkom, ki določa obvezno obteževalno okoliščino, kadar je kaznivo dejanje storjeno iz sovraštva na podlagi osebnih lastnosti oškodovanca oziroma žrtve. Meni namreč, da je znak »kaznivo dejanje, storjeno iz sovraštva«, problematičen, ker je popolnoma neopredeljen.

Pripomba je v tokrat predloženem besedilu Predloga zakona upoštevana tako, da je navedba v oklepaju (»kaznivo dejanje, storjeno iz sovraštva«) iz predlaganega novega tretjega odstavka 49. člena KZ-1 izpuščena. Navedba je namreč za zakonsko besedilo nepotrebna. Ob tem je pomembno izpostaviti, da že drugi odstavek 49. člena KZ-1, ki opisno in primeroma določa obteževalne in olajševalne okoliščine, kot take določa tudi »nagibe, iz katerih je storilec dejanje storil«, kamor sodijo tudi nagibi na podlagi osebnih okoliščin žrtve oziroma oškodovanca. Zato je tokrat predlagano besedilo novega tretjega odstavka 49. člena KZ-1 dopolnjeno tudi tako, da gre za izrecno določitev takih nagibov kot vedno obteževalnih. Torej sovraštva ni potrebno na novo opredeljevati, nagibi pa so uveljavljen kazensko-pravni pojem in so tudi pojasnjeni s primeroma navedenimi osebnimi okoliščinami oškodovanca.

K 2. členu:

Odvetniška zbornica Slovenije ponavlja svoje nasprotovanje glede podaljševanja rokov za zastaranje pregona. Dopolnitev kataloga kaznivih dejanj, storjenih proti mladoletnim osebam, v zvezi s katerimi rok za zastaranje kazenskega pregona začne teči ob polnoletnosti oškodovanca, še s kaznivima dejanjema spravljanja v suženjsko razmerje in trgovine z ljudmi ocenjuje kot nesmotrno, saj so zastaralni roki glede na predpisano kazen ustrezno dolgi. Opozarja na slabšanje kvalitete in kvantitete dokazov s potekom časa, postopki, ki bodo uvedeni po desetletjih od storitve kaznivega dejanja, bodo neučinkoviti, pravice žrtev pa zato navidezne.

Pripomba v Predlogu zakona ni upoštevana, saj gre za izpolnitev izrecne zahteve Direktive 2011/36/EU. Dodajamo tudi, da določanje drugačnega začetka teka roka za zastaranje kazenskega pregona pri nekaterih kaznivih dejanjih, storjenih proti mladoletnim osebam, ni novost v slovenskem kazensko-pravnem sistemu, saj v zvezi s kaznivimi dejanji zoper spolno nedotakljivost in zoper zakonsko zvezi, družino in otroke obstaja že od uveljavitve KZ-1, ko je bila z manjšimi spremembami povzeta po 111. členu prej veljavnega Kazenskega zakonika.

Vrhovno sodišče Republike Slovenije:

K 8. členu:

Opozarja na spornost črtanja pogoja premoženjske koristi iz napovednega stavka 239. člena KZ-1, kar bi povzročilo podvajanje opisa kaznivega dejanja z opisi nekaterih prekrškov po ZTFI-1.

Opozorilo je v Predlogu zakona upoštevano tako, da je sprememba 239. člena KZ-1 v tem delu izpuščena.

Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije:

K 1. členu:

Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije navaja, da mora sodnik že po veljavni ureditvi drugega odstavka 49. člena KZ-1 upoštevati nagibe, iz katerih je storilec dejanje storil, zato bi zadoščalo že, če bi v drugem odstavku primeroma dodali tipične »sovražne nagibe«. Meni tudi, da je navajanje tudi »katerihkoli drugih osebnih okoliščin« pomensko preveč odprto; premoženjsko stanje, izobrazba, družbeni položaj ter politično ali drugo prepričanje pa ne predstavljajo biološke, etične, verske ali drugačne danosti, ki bi izvirala iz posameznikovega okolja in bila praviloma nespremenljiva. Opozarja, da dostavek na koncu predlaganega tretjega odstavka ni potreben, saj je iz ustaljene sodne prakse jasno, da znaka kaznivega dejanja ni mogoče še posebej šteti kot obteževalne okoliščine.

Pripombe so v tem Predlogu zakona deloma upoštevane. Ocenjujemo namreč, da bi dopolnjevanje drugega odstavka 49. člena KZ-1 še s tipičnimi diskriminacijskimi nagibi (namesto predlaganega novega tretjega odstavka) povzročilo popolno nepreglednost veljavnega odstavka. Je pa besedilo predlaganega tretjega odstavka dodelano tako, da je jasno, da obravnavane okoliščine pomenijo konkretizacijo nagiba, iz katerega je storilec storil dejanje, iz drugega odstavka 49. člena KZ-1 v delu, ki se nanaša na diskriminacijo.

Glede pomenske odprtosti navedbe »katerihkoli drugih osebnih okoliščin« v predlaganem tretjem odstavku 49. člena KZ-1 pojasnujemo, da so tako osebne okoliščine, ki so navedene primeroma, kot tudi besedna zveza »druge osebne okoliščine« povzete po 14. členu Ustave ter sledijo inkriminacijam iz 131. in 297. člena KZ-1, zato so v Predlogu zakona ohranjene. Primerljiva je tudi uveljavljena dikcija EKČP, ki v 14. členu določa, da je uživanje pravic in svoboščin, določenih s konvencijo, zagotovljeno vsem ljudem brez razlikovanja glede na spol, raso, barvo kože, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, narodnostni ali socialni izvor, pripadnost narodni manjšini, lastnino, rojstvo ali kakšne druge okoliščine.

Navedba zadnjega dela predlaganega novega tretjega odstavka 49. člena KZ-1 (»razen če je taka okoliščina določena kot znak kaznivega dejanja ali je zaradi nje predpisano strožje kaznovanje po tem zakoniku«) kot pedagoška norma je iz tokratnega besedila črtana in prenesena v obrazložitev kot pojasnilo.

K 4. členu:

Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije se strinja s predlagano spremembo 108.a člena KZ-1, ki določa kaznivo dejanje potovanja v tujino z namenom terorizma. Ob tem pa opozarja, da dikcija »kdor odpotuje iz države« sicer res pokriva tudi potovanja na ozemlja oziroma v entitete, ki nimajo statusa držav, ampak hkrati izključuje odpotovanja iz takih ozemelj ali entitet z namenom terorizma.

Pripomba je v Predlogu zakona upoštevana tako, da je »odpotovanje iz države« nadomeščeno z »odpotovanjem v tujino«.

K 6. členu:

Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije izpostavlja, da poleg izkoriščanja beračenja v inkriminaciji trgovine z ljudmi, v zvezi s čemer je predlagana dopolnitev prvega odstavka 113. člena KZ-1, glede na 2. člen Direktive 2011/36/EU manjkajo ob izkoriščanju suženjstva še suženjstvu podobne prakse, kamor sodijo tudi prisilne poroke in dolžniška suženjstva, zato predlaga dopolnitev še s tema dvema oblikama izkoriščanja.

Predlog je v besedilu predlaganih sprememb 113. člena KZ-1 upoštevan tako, da so suženjstvu dodana še njemu podobna razmerja, kar je že znana opredelitev iz 112. člena KZ-1.

Društvo Ključ – Center za boj proti trgovanju z ljudmi:

K 6. členu:

Društvo Ključ izpostavlja, da bi bilo treba v prvem odstavku 113. člena KZ-1 poleg izkoriščanja beračenja dodati tudi suženjstvu podobne prakse, kot na primer prisilne poroke in prisilne storitve. Dodatno predlagajo tudi razmislek o obravnavi nadomestnega materinstva, prisilnih nosečnosti ter izkoriščevalskih delovnih pogojev pri zaposlovanju državljanov tretjih držav kot izvršitvenih oblikah kaznivega dejanja trgovine z ljudmi.

Predlog v zvezi s suženjstvu podobnimi praksami je v besedilu predlaganih sprememb 113. člena KZ-1 upoštevan tako, da so suženjstvu dodana še njemu podobna razmerja, kar je že znana opredelitev iz 112. člena KZ-1.

V zvezi z ostalimi predlaganimi oblikami se strinjamo, da je za njihovo ustrezno opredelitev potreben razmislek, pa tudi sodelovanje drugih pristojnih organov v usklajevanju ustreznih rešitev. Glede na to, da je ta Predlog zakona prvenstveno namenjen odpravi manjših pomanjkljivosti pri implementaciji nekaterih direktiv (Direktiva 2011/36/EU pa ostalih oblik, ki jih izpostavlja Društvo Ključ, ne vsebuje), v zvezi s katerimi je Republika Slovenija Evropski komisiji spremembe KZ-1 napovedala za letošnje leto, ocenjujemo, da dodatnih novih oblik ne bi bilo ustrezno vnašati v ta Predlog zakona, saj se v zvezi z njimi odpirajo določene dileme – na primer »izkoriščanje prisilnega dela«, ki je že del inkriminacije, lahko vsebuje tudi izkoriščevalske delovne razmere.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Zunanji strokovnjaki oziroma predstavniki pristojnih organov so sodelovali v strokovnem usklajevanju Predloga zakona. Gre za pripombe in predloge v postopkih usklajevanja predloga predpisa, za katere niso bila izvedena nikakršna plačila. Pravne osebe kot take niso sodelovale pri pripravi Predloga zakona.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES:

- dr. Dominika ŠVARC PIPAN, ministrica za pravosodje,
- dr. Igor ŠOLTES, državni sekretar,
- dr. Sebastjan ZBIČAJNIK, državni sekretar, Ministrstvo za pravosodje,
- mag. Nina KOŽELJ, generalna direktorica Direktorata za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje,
- g. Peter PAVLIN, vodja Sektorja za kaznovalno pravo in človekove pravice, Ministrstvo za pravosodje.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Kazenskem zakoniku (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 54/15, 6/16 – popr., 38/16, 27/17, 23/20, 95/21, 186/21 in 105/22 – ZZNŠPP) se v 49. členu za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Če je bil nagib za storitev kaznivega dejanja narodnostna, rasna, verska ali etnična pripadnost oškodovanca, njegov spol, barva kože, poreklo, premoženjsko stanje, izobrazba, družbeni položaj, politično ali drugo prepričanje, invalidnost, spolna usmerjenost ali katerakoli druga osebna okoliščina, se to vedno upošteva kot obteževalna okoliščina.«.

Dosedanji tretji odstavek postane četrti odstavek.

2. člen

V 90. členu se v tretjem odstavku za besedo »člena« doda besedilo »pri kaznivih dejanjih spravljanja v suženjsko razmerje in trgovine z ljudmi ter«, beseda »mladino« pa se nadomesti z besedo »otroke«.

3. člen

V 99. členu se v prvem odstavku v točki 7) črta besedilo »in po vsebini izpolnjuje pogoje iz 1., 2. ali 3. točke tega odstavka«.

4. člen

V 108.a členu se v prvem odstavku besedilo »iz države« nadomesti z besedilom »v tujino«, besedilo »svojega državljanstva ali dejanskega prebivališča« pa se črta.

V drugem odstavku se besedilo »iz države« nadomesti z besedilom »v tujino«, besedilo »svojega državljanstva ali dejanskega prebivališča« pa se črta.

5. člen

V 109. členu se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Enako se kaznuje, kdor zagotovi ali zbere denar ali premoženje z namenom ali za katerega ve, da bo deloma ali v celoti uporabljeno s strani terorista, teroristične hudodelske združbe ali skupine za izvrševanje terorističnih kaznivih dejanj.«.

Dosedanja tretji in četrti odstavek postaneta četrti in peti odstavek.

6. člen

V 113. členu se v prvem odstavku za besedilom »prisilnega dela,« doda besedilo »beračenja,«, za besedo »suženjstva« pa se doda besedilo »ali njemu podobnega razmerja«.

Za petim odstavkom se doda nov šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) Enako kot v prejšnjem odstavku se kaznuje uradna oseba ali javni uslužbenec, ki pri opravljanju svojih dolžnosti stori dejanje iz prvega, drugega ali tretjega odstavka tega člena.«.

7. člen

V 181. členu se v petem odstavku za besedo »drugega« črta vejica, besedilo »tretjega in četrtega« pa nadomesti z besedilom »ali tretjega«.

8. člen

V 239. členu se v prvem odstavku v točki 3) za besedo »instrumentih« doda besedilo »ali povezanih blagovnih promptnih pogodbah«.

9. člen

V 247. členu se v prvem odstavku za besedo »pridobi« doda besedilo »zase ali za drugega«.

V tretjem odstavku črta besedilo »ali drugače pridobi zase ali za drugega«.

KONČNA DOLOČBA

10. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu:

V skladu s konceptom »zločinov iz sovraštva« (tako imenovani »*Hate Crime*«), je v 49. členu KZ-1, ki določa splošna pravila za odmero kazni, predlagan nov tretji odstavek.

Glede na obravnavani koncept gre pri takih kaznivih dejanjih lahko za katerokoli kaznivo dejanje, storjeno na podlagi osebnih okoliščin žrtve, kar mora biti razlog za strožje kaznovanje storilca. Posledice takih kaznivih dejanj namreč sežejo širše, kot »samo« na konkretno žrtev določenega takega kaznivega dejanja, saj storitev kaznivega dejanja s takim motivom lahko povzroči občutek ogroženosti in napetosti v celotni skupnosti.

KZ-1 v veljavnem besedilu 49. člena določa splošna pravila za odmero kazni. V drugem odstavku primeroma navaja tudi okoliščine, ki vplivajo na to, ali naj bo kazen manjša ali večja v okviru specialnega minimuma in maksimuma, določenega za konkretno kaznivo dejanje. Vsaka od primeroma navedenih okoliščin je lahko glede na okoliščine posameznega primera olajševalna ali obteževalna. Ena od okoliščin, ki so v drugem odstavku 49. člena KZ-1 primeroma določene kot olajševalne ali obteževalne, so tudi nagibi, iz katerih je storilec storil dejanje, kamor sodijo tudi diskriminatorni nagibi, vendar je vsaj z vidika žrtve navedeno popolnoma prepuščeno diskreciji državnih tožilcev in sodnikov oziroma njihovi percepciji in občutljivost za obravnavane pojave diskriminacije.

S predlaganim novim tretjim odstavkom 49. člena KZ-1 je zato predvidena okoliščina storitve kaznivega dejanja, kadar je bil nagib za storitev kaznivega dejanja katerakoli osebna okoliščina oškodovanca oziroma žrtve, ki naj se v okviru kaznovanja vedno šteje za obteževalno. Okoliščine, ki so navedene primeroma (kaznivo dejanje storjeno zaradi narodnostne, rasne, verske ali etnične pripadnosti oškodovanca, njegovega spola, barve kože, porekla, premoženjskega stanja, izobrazbe, družbenega položaja, političnega ali drugega prepričanja, invalidnosti, spolne usmerjenosti ali katerikoli druge osebne okoliščine), in tudi razširitev na katerekoli druge osebne okoliščine, so povzete po 297. členu KZ-1, ki sledi 14. in 63. členu Ustave ter 14. členu EKČP.

Poudariti velja, da so izjema od predlaganega pravila iz novega tretjega odstavka 49. člena KZ-1 tista kazniva dejanja, pri katerih je taka okoliščina določena kot znak kaznivega dejanja ali je zaradi nje predpisano strožje kaznovanje po KZ-1, česar pa v zakonskem besedilu ni treba določati, saj iz teorije in sodne prakse jasno izhaja, da znak kaznivega dejanja ne more biti hkrati tudi obteževalna okoliščina. Taka kazniva dejanja so, na primer, kaznivo dejanje genocida po 100. členu, kaznivo dejanje hudodelstva zoper človečnost po 101. členu, kaznivo dejanje umora po 116. členu, kaznivo dejanje kršitve enakopravnosti po 131. členu, kaznivo dejanje mučenja po 135.a členu, kaznivo dejanje šikaniranja na delovnem mestu po 197. členu in kaznivo dejanje javnega spodbujanja sovraštva, nasilja ali nestrpnosti po 297. členu KZ-1.

Glede na navedeno predlagatelj ocenjuje, da je ustrezno ohraniti zgoraj navedene oblike kaznivih dejanj kot tipičnih kaznivih dejanj s širšega področja diskriminacije, v zvezi z ostalimi pa v 49. členu KZ-1 izrecno predpisati obteževalno okoliščino, kadar je kaznivo dejanje storjeno iz nagiba, ki temelji na osebnih okoliščinah.

K 2. členu:

Glede na drugi odstavek 9. člena Direktive 2011/36/EU morajo države članice zagotoviti, da se storilec kaznivega dejanja trgovine z ljudmi in s tem povezanih dejanj, storjenih zoper mladoletne osebe, lahko preganja še v ustreznem obdobju po tem, ko žrtev postane polnoletna.

Smiselno enako določbo KZ-1 v zvezi z določenimi skupinami kaznivih dejanj, ki so storjena proti mladoletnim osebam, že vsebuje v 90. členu, kjer določa roke za zastaranje pregona. Zato je predlagana dopolnitev tretjega odstavka 90. člena KZ-1, ki v veljavnem besedilu določa, da pri kaznivih dejanjih zoper spolno nedotakljivost in kaznivih dejanjih zoper zakonsko zvezo, družino in mladino, ki so storjena proti mladoletni osebi, začne rok za zastaranje kazenskega pregona teči od polnoletnosti oškodovanca (in ne od storitve kaznivega dejanja).

Glede na to, da kaznivi dejanji spravljanja v suženjsko razmerje in trgovine z ljudmi ne sodita v navedeni poglavji kaznivih dejanj, je predlagano, da se v tretji odstavek 90. člena KZ-1 dodata še kaznivi dejanji po 112. in 113. členu KZ-1, kadar sta storjeni proti mladoletnim osebam.

Hkrati se v tretjem odstavku 90. člena KZ-1 odpravlja nedoslednost, ki je nastala ob uveljavitvi KZ-1. Veljavno besedilo namreč naslov enega od poglavij kaznivih dejanj iz Posebnega dela, v zvezi s katerimi začne rok za zastaranje kazenskega pregona teči ob polnoletnosti oškodovanca, če so storjena proti mladoletni osebi, navaja narobe oziroma tako, kot se je glasilo v prej veljavnem Kazenskem zakoniku³⁷ (v nadaljevanju KZ). Gre za navedbo poglavja kaznivih dejanj »zoper zakonsko zvezo, družino in mladino« po prejšnjem KZ, ki se v veljavnem KZ-1 pravilno glasi: kazniva dejanja »zoper zakonsko zvezo, družino in otroke« (enaindvajseto poglavje KZ-1). Zato je predlagano, da se beseda »mladino« nadomesti z besedo »otroke«.

K 3. členu:

KZ-1 v 7. točki prvega odstavka 99. člena določa, da je uradna oseba po KZ-1 lahko (tudi) oseba, ki ji mednarodna javna organizacija daje položaj uradne osebe in po vsebini izpolnjuje pogoje iz 1., 2. ali 3. točke prvega odstavka 99. člena KZ-1, ki za potrebe KZ-1 določajo uradne osebe v slovenskem sistemu.

Direktiva 2017/1371/EU opredeljuje uradnika Evropske unije le v smislu Kadrovskih predpisov za uradnike in Pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev Evropske unije, določenih v Uredbi Sveta (EGS, Euratom, ESPJ) št. 259/68 – torej brez dodatne navezave na notranje sisteme držav članic. Izpostavljena določba KZ-1 zato omejuje področje uporabe Direktive 2017/1371/EU.

Glede na navedeno je predlagana sprememba 7. točke prvega odstavka 99. člena KZ-1 tako, da se črta kumulativno določeni pogoj »in po vsebini izpolnjuje pogoje iz 1., 2. ali 3. točke tega odstavka«. Torej bodo kot uradne osebe mednarodne organizacije opredeljene vse tiste, ki jim mednarodna organizacija daje status uradne osebe, brez pogoja, da morajo po vsebini izpolnjevati tudi pogoje iz opredelitve uradne osebe v Republiki Sloveniji.

K 4. členu:

Glede na določbe Direktive (EU) 2017/541 (9. člen) je opis kaznivega dejanja potovanja v tujino z namenom terorizma po 108.a členu KZ-1 v delu, kjer opredeljuje »odpotovanje iz države državljanstva ali dejanskega prebivališča«, preveč omejujoč, saj direktiva predvideva kaznivost potovanja v tujino z namenom terorizma ne glede na to, v kateri državi storilec potovanje začne.

Zato je predlagano črtanje izpostavljene opredelitve države v prvem in drugem odstavku 108.a člena KZ-1 tako, da bo zadoščeno tako zahtevam ratificiranega Dodatnega protokola kot tudi Direktive (EU) 2017/541.

³⁷ Uradni list RS, št. 95/04 – UPB1 in 55/08 – KZ-1.

108.a člen je bil v KZ-1 namreč dodan z novelo KZ-1E iz leta 2017. Pri tem so bile upoštevane predvsem določbe Dodatnega protokola, ki v zvezi s potovanjem v tujino z namenom terorizma navaja »potovanja v državo, ki ni država državljanstva« in v »državo, ki ni država prebivališča potnika« (za razliko od Direktive (EU) 2017/541, ki opredeljuje »potovanja v državo, ki ni navedena država članica«).

Če bi kaznivo dejanje po 108.a členu KZ-1 opredelili kot »potovanje v državo, ki ni država državljanstva ali prebivališča potnika« (popolnoma v skladu z Dodatnim protokolom), ali kot »potovanja v drugo državo« (v skladu z Direktivo (EU) 2017/541), bi iz inkriminacije izpadla potovanja na teritorije oziroma ozemlja in druge entitete, ki nimajo statusa držav, z namenom terorizma, kar pa ni namen obravnavane direktive.

Zaradi enakega razloga je tudi v začetnem delu potovanja oziroma pri opredelitvi lokacije »odpotovanja« predlagana sprememba tako, da ne bo šlo za odpotovanje »iz države«, ampak za odpotovanje »v tujino« z namenom terorizma. Tako bodo namreč pokrita tudi odpotovanja na teritorije oziroma ozemlja in druge entitete, ki nimajo statusa držav, z namenom terorizma.

Ob tem je pomembno tudi, da je namen inkriminacije potovanja v tujino z namenom terorizma z opisom pokriti že samo od-potovanje iz države oziroma teritorijev in entitet, ki nimajo statusa držav, s kaznivim terorističnim namenom, brez dodatnega znaka »do-potovanja« v ciljno državo oziroma dejanske izvršitve terorističnih kaznivih dejanj.

K 5. členu:

Predlagana je dopolnitev 109. člena KZ-1, ki določa kaznivo dejanje financiranja terorizma, z novim tretjim odstavkom.

Glede na predlagani novi odstavek bo v skladu s Priporočili FATF, na podlagi katerih poteka ocenjevanje držav v odboru MONEYVAL, kaznivo tudi dejanje tistega, ki zagotovi ali zbere denar ali premoženje z namenom ali za katerega ve, da bo deloma ali v celoti uporabljeno s strani terorista, teroristične hudodelske združbe ali skupine za izvrševanje terorističnih kaznivih dejanj.

Ker KZ-1 pomena izrazov »terorist«, »teroristična hudodelska združba« in »skupina za izvrševanje terorističnih kaznivih dejanj« ne opredeljuje posebej, gre torej za pravnomočno obsojene subjekte in entitete. Ob tem mora biti podan tudi namen ali vedenje storilca.

Gre za zadnji del implementacije FATF priporočila 5, ki se nanaša na inkriminacijo financiranja terorizma, in ki po dopolnitvah FATF priporočil že v samem tekstu priporočila zahteva inkriminacijo financiranja terorista in teroristične organizacije brez terorističnega namena.³⁸ Iz obrazložitve priporočila jasno izhaja, da mora kaznivo dejanje financiranja terorizma zajeti vsakogar, ki zagotovi ali zbere denar ali drugo premoženje z namenom ali z vedenjem, da bo to delno ali v celoti porabljeno: a) za izvedbo terorističnega dejanja, b) s strani teroristične organizacije ali c) s strani individualnega terorista.

Iz navedenega v uvodnih obrazložitvah teg Predloga zakona izhaja, da je področje neizpolnjevanja zahtev FATF priporočila 5 sicer izredno ozko. Vendar pa predlagatelj ocenjuje, da je v izogib zaostrovanju faz poostrelega nadzora s strani MONEYVAL, ki lahko pomenijo tudi

³⁸ Terrorist financing offence: Countries should criminalise terrorist financing on the basis of the Terrorist Financing Convention and should criminalise not only the financing of terrorist acts but also the financing of terrorist organisations and individual terrorists even in the absence of a link to a specific terrorist act or acts. Countries should ensure that such offences are designated as money laundering predicate offences.«.

uvrstitev Republike Slovenije na listo držav s tveganjem financiranja terorizma, treba čimprej sprejeti in uveljaviti predlagano dopolnitev 109. člena KZ-1.

K 6. členu:

Predlagana je dopolnitev opisa kaznivega dejanja trgovine z ljudmi po prvem odstavku 113. člena KZ-1.

V skladu s tretjim odstavkom 2. člena Direktive 2011/36/EU mora izkoriščanje v zvezi s trgovino z ljudmi namreč vključevati vsaj izkoriščanje prostitucije ali drugih oblik spolnih zlorab, prisilno delo ali storitve, vključno z izkoriščanjem beračenja, suženjstva ali podobnih praksam, služabništva, izkoriščanje za kriminalne dejavnosti in odstranitev organov. Kaznivo dejanje trgovine z ljudmi po prvem odstavku 113. člena KZ-1 v veljavnem besedilu vključuje vse navedene oblike izkoriščanja oseb, razen izkoriščanja beračenja ter suženjstvu podobnih praks, zato je predlagana dopolnitev opisa kaznivega dejanja še z obliko izkoriščanja beračenja ter suženjstvu podobnega razmerja.

Iz Velikega znanstvenega komentarja izhaja, da opredelitev »suženjstvu podobno razmerje« primeroma obsega dolžniško suženjstvo, tlačanstvo, prodajo ženske za poroko, izročitev ženske drugi osebi za določeno protivrednost, situacijo, ko ženska po smrti moža pripada drugi osebi ter predajo otroka drugi osebi zaradi izkoriščanja otroka ali njegovega dela, kar ustreza tudi opredelitvi po Direktivi 2011/36/EU.

Predlagan je tudi nov šesti odstavek 113. člena KZ-1, v katerem je določeno, da se s kaznijo iz veljavnega petega odstavka (zapor od treh do petnajstih let in denarna kazen) kaznuje uradna oseba ali javni uslužbenec, ki kaznivo dejanje trgovine z ljudmi stori pri opravljanju svojih dolžnosti.

V tretjem odstavku 4. člena Direktiva 2011/36/EU namreč določa obveznost držav članic, da zagotovijo, da se dejstvo, da je kaznivo dejanje trgovine z ljudmi storil javni uslužbenec pri opravljanju svojih dolžnosti, šteje za obteževalno okoliščino. KZ-1 sicer obteževalne in olajševalne okoliščine na splošnem nivoju opisno določa v 49. členu KZ-1, vendar v dosedanjih razčiščevanjih z Evropsko komisijo tak način implementacije ni bil sprejet kot ustrezen.

Glede na to, da KZ-1 v številnih kaznivih dejanjih predvideva kvalificirane oblike ali strožje kaznovanje za primere, ko kaznivo dejanje stori uradna oseba ali javni uslužbenec, je zato tudi v zvezi s kaznivim dejanjem trgovine z ljudmi predlagana smiselno enaka dopolnitev 113. člena KZ-1 z novim šestim odstavkom.

K 7. členu:

Predlagan je redakcijski popravek petega odstavka 181. člena KZ-1.

Zaradi z novelo KZ-11 spremenjene in dopolnjene vsebine kaznivega dejanja nedovoljene presaditve delov človeškega telesa in spremembe človeškega genoma ter njegove strukture je v petem odstavku 181. člena KZ-1, ki določa strožjo kazen za primer, če ima dejanje za posledico smrt ene ali več oseb, pomotoma določeno sklicevanje tudi na četrti odstavek navedenega člena. Četrti odstavek 181. člena KZ-1 namreč prav tako določa strožjo kazen, vendar med drugim za primer, če ima dejanje za posledico posebno hudo telesno poškodbo ali temu ustrezno okvaro zdravja.

Glede na navedeno je v petem odstavku 181. člena KZ-1 predlagano črtanje sklicevanja na četrti odstavek istega člena.

K 8. členu:

Glede na ugotovitve Evropske komisije pri pregledu implementacije Direktive 2014/57/EU je predlagana dopolnitev 239. člena KZ-1, ki določa kaznivo dejanje zlorabe trga finančnih instrumentov.

Predlagana je dopolnitev 3. točke prvega odstavka še z blagovnimi promptnimi pogodbami, kot je bilo to že z novelo KZ-1I storjeno v 1. točki prvega odstavka 239. člena KZ-1, ko je dopolnitev 3. točke pomotoma izpadla.

K 9. členu:

Predlagani sta redakcijski spremembi prvega in tretjega odstavka 247. člena KZ-1, ki določa kaznivo dejanje uporabe ponarejenega negotovinskega plačilnega sredstva.

Ob dopolnjevanju opisa kaznivega dejanja po 247. členu KZ-1 zaradi določb Direktive 2019/713/EU z novelo KZ-1I je pomotoma prišlo do podvajanja dela besedila prvega in tretjega odstavka. En od znakov kaznivega dejanja po prvem odstavku je namreč tudi »pridobitev podatkov o negotovinskem plačilnem sredstvu na celotnem medmrežju«, medtem ko tretji odstavek med drugim inkriminira tudi tistega, ki »drugače pridobi ponarejeno negotovinsko plačilno sredstvo zase ali za drugega«.

Glede na to, da izpostavljeni besedili kot kaznivo določata smiselno enako delovanje, ob tem pa določata precej različni kazni zapora, je predlagano črtanje »drugačne pridobitve zase ali za drugega« iz tretjega odstavka, glede »pridobitve podatkov na celotnem medmrežju« v prvem odstavku 247. člena KZ-1 pa je zaradi jasnosti predlagana dopolnitev še z navedbo »zase ali za drugega«.

Po prvem odstavku 247. člena KZ-1 gre za nameščanje naprave za preslikavo podatkov negotovinskih plačilnih sredstev, aktivno pridobivanje njihovih podatkov na spletu ter druge oblike njihovega ponarejanja. Predpisana je kazen zapora do petih let. Enaka kazen je predpisana za dejanje po drugem odstavku, kjer gre za uporabo ponarejenega negotovinskega plačilnega sredstva.

Za kaznivo dejanje po tretjem odstavku je predpisana kazen do enega leta zapora. Po uveljavitvi predlagane spremembe bo šlo za samo posedovanje, nakup, prenos, uvoz ali izvoz, prodajo ali drugačno razširjanje ponarejenega negotovinskega plačilnega sredstva, sicer z namenom nezakonite uporabe, vendar za izpolnitev znakov tega kaznivega dejanja ni potrebno, da je plačilno sredstvo tudi uporabljeno. Tudi v tem primeru bi se uporaba kaznovala po drugem odstavku 247. člena KZ-1 – torej z zaporom do petih let.

K 10. členu:

V skladu s končno določbo bo ta Predlog zakona začel veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

Splošna pravila za odmero kazni

49. člen

(1) Storilcu kaznivega dejanja odmeri sodišče kazen v mejah, ki so z zakonom predpisane za to dejanje glede na težo storjenega dejanja in storilčevo krivdo.

(2) Pri tem upošteva sodišče vse okoliščine, ki vplivajo na to, ali naj bo kazen manjša ali večja (olajševalne in obteževalne okoliščine), zlasti pa: stopnjo storilčeve krivde, nagibe, iz katerih je dejanje storil, stopnjo ogrožanja ali kršitve zavarovane pravne vrednote, okoliščine, v katerih je bilo dejanje storjeno, prejšnje življenje storilca, njegove osebne in premoženjske razmere, njegovo obnašanje po storjenem dejanju, zlasti, ali je poravnal škodo, povzročeno s kaznivim dejanjem, in druge okoliščine, ki se nanašajo na storilčevo osebnost ter pričakovani učinek kazni na prihodnje življenje storilca v družbenem okolju.

(3) Pri odmeri kazni storilcu, ki je storil kaznivo dejanje, potem ko je že bil pravnomočno obsojen ali pa je kazen prestal oziroma je zastarala ali pa mu je bila odpuščena (povratek), sodišče upošteva zlasti, ali je bilo prejšnje dejanje iste vrste kot novo, ali sta bili obe dejanji storjeni iz enakih nagibov, in koliko časa je poteklo od prejšnje obsodbe oziroma od prestane, odpuščene ali zastarane kazni.

Zastaranje kazenskega pregona

90. člen

(1) Če ni v tem zakoniku drugače določeno, kazenski pregon ni več dovoljen, če je poteklo:

- 1) petdeset let od storitve kaznivega dejanja, za katero se sme po zakonu izreči zapor tridesetih let, razen če ni nezastarljivo kaznivo dejanje;
- 2) trideset let od storitve kaznivega dejanja, za katero se sme po zakonu izreči zapor nad deset let;
- 3) dvajset let od storitve kaznivega dejanja, za katero se sme po zakonu izreči zapor nad pet let;
- 4) deset let od storitve kaznivega dejanja, za katero se sme po zakonu izreči zapor nad eno leto;
- 5) šest let od storitve kaznivega dejanja, za katero se sme po zakonu izreči zapor do enega leta ali denarna kazen.

(2) Če je za kaznivo dejanje predpisanih več kazni, se zastaralni rok določi po najhujši predpisani kazni.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena pri kaznivih dejanjih zoper spolno nedotakljivost in kaznivih dejanjih zoper zakonsko zvezo, družino in mladino, storjenih proti mladoletni osebi, začne rok za zastaranje kazenskega pregona teči od polnoletnosti oškodovanca.

Pomen izrazov v tem zakoniku

99. člen

(1) Uradna oseba po tem zakoniku je lahko:

- 1) poslanec državnega zbora, član državnega sveta in član lokalnega ali pokrajinskega predstavniškega telesa;
- 2) sodnik ustavnega sodišča, sodnik, sodnik porotnik, državni tožilec ali višji državni odvetnik;

- 3) oseba, ki pri državnem organu ali organu samoupravne lokalne skupnosti ali pri drugi osebi javnega prava opravlja uradne naloge ali ima uradno funkcijo z vodstvenimi pooblastili in odgovornostmi;
 - 4) druga oseba, ki opravlja posamezne uradne naloge na podlagi pooblastil, ki jih ji daje zakon ali na podlagi zakona izdani predpisi (javno pooblastilo) ali na podlagi zakona sklenjena pogodba o arbitraži;
 - 5) vojaška oseba, ki je kot taka določena s posebnimi predpisi, kadar gre za posebna kazniva dejanja, pri katerih je navedena uradna oseba, pa niso določena kot kazniva dejanja zoper vojaško dolžnost;
 - 6) oseba, ki v tuji državi na kateri koli ravni opravlja zakonodajno, izvršilno ali sodno nalogo oziroma drugo uradno dolžnost in po vsebini izpolnjuje pogoje iz 1., 2. ali 3. točke tega odstavka;
 - 7) oseba, ki ji mednarodna javna organizacija daje položaj uradne osebe in po vsebini izpolnjuje pogoje iz 1., 2. ali 3. točke tega odstavka;
 - 8) oseba, ki pri mednarodnem sodišču opravlja sodniško, tožilsko ali drugo uradno dolžnost ali nalogo.
- (2) Za vojaško osebo po tem zakoniku se štejejo: vojak, častnik, podčastnik in vojaški uslužbenec, ki poklicno opravlja vojaško službo, vojak na obveznem ali prostovoljnem služenju vojaškega roka ter obveznik obvezne ali pogodbene rezerve, ko opravlja vojaško službo.
- (3) Za volitve in glasovanje po tem zakoniku se štejejo volitve predsednika republike, poslancev državnega zbora, članov državnega sveta, poslancev evropskega parlamenta, lokalne ali pokrajinske volitve ter zakonodajni referendum in drugi z ustavo predpisani referendumi.
- (4) Za zunajzakonsko skupnost po tem zakoniku se šteje dalj časa trajajoča življenjska skupnost moškega in ženske, ki nista sklenila zakonske zveze.
- (5) Listina je vsako pisanje, nosilec podatkov ali drug predmet, primeren in namenjen za dokaz kakšnega dejstva, ki ima vrednost za pravna razmerja.
- (6) Za premično stvar po tem zakoniku se šteje tudi vsaka pridobljena ali zbrana energija za svetlobo, toploto, obsevanje, pogon, premikanje ali prenos glasu, slike ali besedila na daljavo ter virtualna valuta.
- (7) Za silo se šteje tudi uporaba hipnoze, drog ali drugih posebnih sredstev za to, da nekdo proti svoji volji postane nezavesten ali onеспособljen za odpor.
- (8) Za motorno vozilo se šteje vsako prometno sredstvo na motorni pogon v kopnem, vodnem in zračnem prometu.
- (9) Za premoženjsko korist, škodo ali vrednost se šteje znesek med storitvijo kaznivega dejanja, ki
- 1) pri majhni ne presega 500 eurov;
 - 2) pri večji presega 5000 eurov;
 - 3) pri veliki presega 50.000 eurov.
- (10) Za gospodarsko dejavnost po tem zakoniku se šteje:
- 1) vsaka dejavnost, ki se opravlja proti plačilu na trgu;
 - 2) vsaka dejavnost, ki se za dogovorjeno ali predpisano plačilo opravlja poklicno ali organizirano.
- (11) Za opravljanje gospodarske dejavnosti oziroma gospodarsko poslovanje po tem zakoniku se štejejo:
- 1) izvajanje, upravljanje, odločanje, zastopanje, vodenje in nadziranje v okviru dejavnosti iz desetega odstavka tega člena;
 - 2) upravljanje nepremičnin, premičnin, denarnih sredstev, dohodkov, terjatev, kapitalskih naložb, drugih oblik finančnega premoženja ter drugih sredstev pravnih oseb javnega ali zasebnega prava, razpolaganje s temi sredstvi in nadzorstvo nad njimi.
- (12) Za veliko količino ponarejenega denarja, vrednotnic in vrednostnih papirjev po tem zakoniku se šteje nominalna vrednost, ki presega 50.000 eurov.
- (13) Za blagovno promptno pogodbo po tem zakoniku se šteje pogodba za dobavo blaga, razen energetskih proizvodov na debelo, s katerim se trguje na promptnem trgu in ki se dostavi takoj

ob poravnavi posla, in pogodba za dobavo blaga, ki ni finančni instrument, vključno s fizično poravnano terminsko pogodbo.

Potovanje v tujino z namenom terorizma **108.a člen**

(1) Kdor odpotuje iz države svojega državljanstva ali dejanskega prebivališča z namenom storitve dejanj iz 108. člena tega zakonika, se kaznuje z zaporom od enega do osmih let.

(2) Kdor odpotuje iz države svojega državljanstva ali dejanskega prebivališča z namenom storitve dejanj iz drugega ali tretjega odstavka 111. člena tega zakonika, se kaznuje z zaporom do osmih let.

(3) Kdor ob vedenju, da gre za namen iz prvega ali drugega odstavka tega člena, organizira ali drugače omogoča potovanja iz prvega ali drugega odstavka tega člena, se kaznuje z zaporom od enega do desetih let.

Financiranje terorizma **109. člen**

(1) Kdor zagotovi ali zbere denar ali premoženje z namenom ali za katerega ve, da bo deloma ali v celoti uporabljeno za storitev dejanja iz 108., 108.a, 110., 111., 307., 329., 330., 352., 353., 354., 355., 371. in 373. člena tega zakonika, se kaznuje z zaporom od enega do desetih let.

(2) Enako se kaznuje storilec dejanja iz prejšnjega odstavka tudi, če z namenom zagotovljen ali zbran denar ali premoženje ni bil dejansko uporabljen za storitev v prejšnjem odstavku navedenih kaznivih dejanj.

(3) Če je bilo dejanje iz prejšnjih odstavkov storjeno v teroristični hudodelski združbi ali skupini za izvrševanje terorističnih kaznivih dejanj, se storilec kaznuje z zaporom od treh do petnajstih let.

(4) Denar in premoženje iz prejšnjih odstavkov se vzameta.

Trgovina z ljudmi **113. člen**

(1) Kdor zaradi izkoriščanja prostitucije ali drugih oblik spolnih zlorab, prisilnega dela, suženjstva, služabništva, storitve kaznivih dejanj ali trgovine z organi, človeškimi tkivi ali krvjo drugo osebo kupi, prevzame, nastani, prepelje, proda, izroči oziroma z njo kako drugače razpolaga ali tako osebo novači, menjava ali prenaša nadzor nad njo ali pri teh ravnanjih posreduje, se, ne glede na morebitno privolitev te osebe, kaznuje z zaporom od enega do desetih let in denarno kaznijo.

(2) Če je dejanje iz prejšnjega odstavka storjeno proti mladoletni osebi ali pa s silo, grožnjo, preslepitvijo, ugrabitvijo ali zlorabo podrejenega ali odvisnega položaja ali z dajanjem ali prejemanjem plačil ali koristi, da se doseže soglasje osebe, ki ima nadzor nad drugo osebo, ali z namenom prisiljevanja k nosečnosti ali umetni oploditvi, se storilec kaznuje z zaporom od treh do petnajstih let.

(3) Kdor z namenom izvršitve dejanja iz prvega ali drugega odstavka tega člena zadrži, odvzame, skrrije, poškoduje ali uniči javno listino, s katero se izkazuje identiteta žrtve trgovine z ljudmi, se kaznuje z zaporom do treh let in denarno kaznijo.

(4) Kdor ve, da je oseba žrtev trgovine z ljudmi, pa uporablja njene storitve, ki so posledica izkoriščanja te osebe, opisanega v prvem in drugem odstavku tega člena, se kaznuje z zaporom do treh let in denarno kaznijo.

(5) Kdor stori dejanje iz prvega, drugega ali tretjega odstavka tega člena kot član hudodelske združbe za izvedbo takih dejanj ali če je bila s tem dejanjem pridobljena velika premoženjska korist, se kaznuje z zaporom od treh do petnajstih let in denarno kaznijo.

Nedovoljena presaditev delov človeškega telesa in sprememba človeškega genoma

181. člen

(1) Kdor v nasprotju s predpisi s področja pridobivanja in presaditve delov človeškega telesa zaradi zdravljenja živemu ali mrtvemu odvzame del človeškega telesa zaradi presaditve ali drugih namenov, ali kdor komu v nasprotju s temi predpisi presadi del človeškega telesa, ali kdor del človeškega telesa, za katerega ve, da je bil odvzet v nasprotju s predpisi s področja pridobivanja in presaditve delov človeškega telesa zaradi zdravljenja, presadi ali uporabi za drug namen, se kaznuje z zaporom od šestih mesecev do petih let.

(2) S kaznijo iz prejšnjega odstavka se kaznuje, kdor protipravno odvzame spolne celice, kri ali komponente krvi, nedovoljeno ravna z njimi ali krši anonimnost dajalca.

(3) Če stori dejanje iz prvega ali drugega odstavka tega člena oseba z zlorabo svojega položaja, ali če je dejanje storjeno v hudodelski združbi za izvedbo takih dejanj, se storilec kaznuje z zaporom od enega do petih let.

(4) Če ima dejanje iz prvega, drugega ali tretjega odstavka tega člena za posledico posebno hudo telesno poškodbo ali temu ustrezno okvaro zdravja ene ali več oseb, ali če je bilo dejanje storjeno zoper mladoletno ali drugo ranljivo osebo, se storilec kaznuje z zaporom od enega do osmih let.

(5) Če ima dejanje iz prvega, drugega, tretjega ali četrtega odstavka tega člena za posledico smrt ene ali več oseb, se storilec kaznuje z zaporom od enega do petnajstih let.

(6) Kdor poskuša ali izvede poseg, katerega namen je spremeniti človeški genom in se ne opravlja za preventivne, diagnostične ali terapevtske namene, ali je njegov cilj uvesti spremembe v genom potomcev, se kaznuje z zaporom do petih let.

Zloraba trga finančnih instrumentov

239. člen

(1) Kdor, zato da bi sebi ali komu drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist, s prepovedanim ravnanjem zlorabi trg finančnih instrumentov, tako, da:

1) sklene posel, izda naročilo za trgovanje ali drugače ravna tako, da udeležencem trga da napačno ali zavajajočo predstavo glede ponudbe, povpraševanja ali cene finančnega instrumenta ali povezane blagovne promptne pogodbe, ali s tem ena ali več povezanih oseb zagotovi ceno enega ali več finančnih instrumentov ali povezanih blagovnih promptnih pogodb na nenormalni ali umetni ravni;

2) pri sklenitvi posla ali izdaji naročila za trgovanje uporabi fiktivna sredstva ali druge oblike goljufivega ravnanja;

3) razširja napačne ali zavajajoče informacije o finančnih instrumentih, z istim ciljem razširja govorice ter napačne in zavajajoče novice po medijih, medmrežju ali na drug podoben način;

4) posreduje lažne ali zavajajoče informacije ali zagotavlja lažne ali zavajajoče vhodne podatke ali drugače ravna tako, da se manipulira izračun referenčne vrednosti, se kaznuje z zaporom do treh let.

(2) Če je bila z dejanjem iz prejšnjega odstavka pridobljena velika premoženjska korist ali povzročena velika premoženjska škoda in je storilec hotel sebi ali komu drugemu pridobiti tako premoženjsko korist ali drugemu povzročiti tako premoženjsko škodo, se kaznuje z zaporom do petih let.

Uporaba ponarejenega negotovinskega plačilnega sredstva

247. člen

(1) Kdor namesti na bančni avtomat ali aparat za vplačila s kartico napravo za preslikavanje podatkov plačilnih, kreditnih ali drugih kartic ali drugega negotovinskega plačilnega sredstva ali njihove podatke pridobi na celotnem medmrežju ali na drug način ali negotovinsko plačilno sredstvo ponaredi, se kaznuje z zaporom do petih let.

(2) Enako se kaznuje, kdor uporabi ponarejeno plačilno, kreditno ali drugo kartico ali drugo negotovinsko plačilno sredstvo ali njihove podatke in si pridobi premoženjsko korist.

(3) Kdor z namenom nezakonite uporabe poseduje, kupi ali drugače pridobi zase ali za drugega, prenese, uvozi, izvozi, proda ali drugače razširi ponarejeno negotovinsko plačilno sredstvo ali njegove podatke, se kaznuje z zaporom do enega leta.

(4) Če je bila z dejanjem iz prvega, drugega ali tretjega odstavka tega člena pridobljena velika premoženjska korist ali če je bilo storjeno v hudodelski združbi, se storilec kaznuje z zaporom od enega do osmih let.